БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 112 (3850). | Сешанба, 11 июнь 1968 йил. | Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕГРАФ АГЕНТЛИГИГА

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети Ўзбекистон телеграф агентлиги коллективини шонли сана — ЎзТАГ ташкил этилганлигининг 50 йиллиги билан қизғин ва самимий табриклайдилар.

Ўзбекистон телеграф агентлиги ходимлари республика ишчилари, колхозчилари, халқ зиёлиларининг қаҳрамонона ишлари йилномасини ярим аср давомида юрита бориш билан коммунистик қурилиш вазифаларини ҳал қилишда партия ташкилотига кўмаклашмоқдалар.

Коммунистик партия, кўп миллатли Ватанимизнинг барча халқлари ўзларининг бутун куч-ғайратларини партия XXIII съезди, КПСС Марказий Комитети апрель Пленуми қарорларини турмушга татбиқ этиш учун сарфлаётган, беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун курашаётган ҳозирги шароитда ахборотнинг аҳамияти ва роли тобора ортиб бормоқда.

Ўзбекистон телеграф агентлигининг журналистлари Коммунистик партия ленинча миллий сиёсатининг тантанаси меваларини ишонарли фактлар билан кўрсатиб беришлари, саноат ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши новаторларининг илғор тажрибасини кенг ёритишлари, совет жамияти маънавий ҳаётининг бойлигини ёрқин акс эттиришлари, коммунизмнинг актив курашчиси ва қурувчиси бўлган совет кишисининг ажойиб ишлари ва зафарларини ҳаққоний ҳикоя қилиб беришлари керак.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети агентлик коллективига унинг Ватан бахт-саодати йўлида, марксизм-ленинизм сўнмас ғояларининг тантанаси йўлида қилаётган олижаноб меҳнатида бундан буён ҳам катта ижодий муваффақиятлар тилайдилар.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ | ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ | ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ

Бўка районидаги Бўка совхозининг ўртоқ Хўжакелди Байменов бошлиқ комплекс механизациялашган звеносининг аъзолари ҳар гектар ердан пландаги 24 ўрнига 30 центнердан ҳосил етиштириш учун курашмоқдалар. Деҳқонлар қатор ораларига сифатли ишлов бериб, ғўзани қондириб суғормоқдалар. Суратда: звено бошлиғи Х. Байменов қатор ораларини учинчи марта культивация қилмоқда. (Ўнгда) моҳир сувчи Томчибой Суванов иш устида.

А. Абалян фотолари.

...РВАРИШ СОЗ

«Оққўрғон» совхози 4-бўлиминнинг ўртоқ Жўрабой Азимов ...шчилик қилаётган звеноси ...ахтакорлари беш йилликнинг ...инчи йилида пахтадан янада ...қори ҳосил кўтариш йўлида ...стойдил меҳнат қилишмоқда.

Звено пахтакорлари ўтган ...ўжалик йилида гектаридан ...1,9 центнердан ҳосил кўтариб, ...осилдорликни бир йилдаёқ 5,5 ...ентнерга оширишга эришган ...дилар. Миришкор пахтакорлар ...дилликда 44 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 36 ...ентнердан «оқ олтин» оламиз, ...емоқдалар.

Ҳозирги кунда звено далаларида иш тез ва сифтли бажа...моқда.

Звено пахтакорлари бу йил ...влатга 158,4 тонна пахта ет...зиб берадилар. Ҳосилнинг ...масини машиналар бункерига тўкиш пахтакорларининг ...ий шиори. Звено далаларида бўлган киши баракали меҳ..., соз парвариш эвазига яхши ривожланаётган баравж ғўза ниҳолларини кўриб, дили ...айди. Миришкорлар Ленин ...сомолининг 50 йиллик юбилейини муносиб кутиб олиш ...и астойдил меҳнат қилаёт...лар. Ҳозирги фидокорона ...ат келгуси муваффақият...дарак бериб турипти.

Ҳ. АҲМЕДОВ,

...АРРАНДАЧИ-...Р ҒАЛАБАСИ

...ошкент паррандачилик фаб...сининг коллективи беш ...ликнинг учинчи йили топши...ини муваффақиятли адо ...ш учун курашиб, дастлабки ...аффақиятни қўлга киритди. ...рим йиллик план муддатидан ...тари анча ошириб бажарилди. ...влатга ярим йиллик планда ...жалланган 5 миллион 850 ...ўрнига 6 миллион дона ...етказиб берилди.

...брика коллективи парран...гўшти етиштириш соҳасида ...ланни ҳам муваффақиятли ...этди. 55 тонна ўрнига 110 ...а парранда гўшти тайёр...и.

...аррандачилар ўз зиммала...янги мажбурият олдилар. ...планлан ташқари 800 ...дона тухум, 8 тонна пар...а гўшти етказиб беришга ...ор қилдилар. Шу кунларда ...лектив аъзолари ана шу ...буриятни шараф билан адо ...и учун астойдил курашмоқ...

ҲУРМАТ ТАХТАСИ

ОҚҚЎРҒОН РАЙОНИ БЎЙИЧА:

Свердлов номли колхоз (раиси **И. Юнусов**, партия ташкилотининг секретари **Бобомуродов**, пиллачилик бригадаларининг бошлиқлари **Т. Муҳатов, А. Қўшоқов** ўртоқлар). Хўжалик аъзолари 8135 килограмм пилла топшириб, планни анча ошириб бажардилар.

«Коммунизм» колхози (раиси **Д. Элчибеков**, партия ташкилотининг секретари **Д. Жониқулов**, пиллачилик бригадасининг бошлиғи **А. Андаев** ўртоқлар). Хўжалик 1500 ўрнига 1683 килограмм пилла топширган.

Димитров номли колхоз (раиси **Ким Алексей**, партия ташкилотининг секретари **Пак Любовь**, пиллачилик бригадасининг бошлиғи **Ж. Умурзоқов** ўртоқлар). Хўжалик аъзолари 5300 ўрнига 5773 килограмм пилла топширишга муваффақ бўлганлар.

БЎКА РАЙОНИ БЎЙИЧА:

«Партия XX съезди» колхози (раиси **М. Ҳайитбоев**, партия ташкилотининг секретари **Б. Абдураҳмонов**, пиллачилик бригадасининг бошлиғи **Т. Юсупов** ўртоқлар). Хўжалик 4000 ўрнига 4552 килограмм пилла топшириб, планни 113,8 процент қилиб бажарган.

«Ленинобод» колхози (раиси **Ю. Мамашаев**, партия ташкилотининг секретари **Е. Юсупов**, пиллачилик бригадасининг бошлиғи **Х. Одилов** ўртоқлар). Хўжалик 3900 ўрнига 4124 килограмм пилла топшириб планни ошириб бажарган.

ШОЛИ ЭКИШ КЕЧИКМОҚДА

ОҚҚЎРҒОН, (ўз мухбиримиздан). Район шоликорлари бултур катта ютуқни қўлга киритган, гектаридан ўрта ҳисобда 36,5 центнердан шоли олган эдилар.

Бу йил ҳам юқори ҳосил етиштиришга интилаётган бир қатор хўжаликлар об-ҳаво паст келишига қарамай, шоли экишни қулай муддатда ўтказдилар.

Айрим хўжаликлар, ҳатто пландан ортиқ шоли экишга ҳам улгурдилар. «Заря коммунизма», «Озод», Димитров номли, Ҳамза номли колхозлар шоли экиш планини муваффақиятли тамомлаб, бу экин парваришини кучайтириб юбордилар.

Айниқса, Ленин номли колхоз, «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхози шоли экиш планини ортиғи билан бажариб, бу соҳада пешқадамлик қилмоқдалар.

Лекин, райондаги ҳамма хўжаликларда ҳам аҳвол шундай эмас. Шоли етиштиришда салмоқли ўрин тутадиган Киров номли колхоз ҳозиргача 130 ўрнига 75 гектар ерга шоли экқан, холос. Энгельс номли колхозда эса белгиланган шоли экиш планининг ярми ҳам бажарилмаган. «Коммунизм» совхозида ҳам шоли экиш орқага сурилмоқда. Айрим хўжаликлардаги бу сусткашлик районда шоли экиш планининг қониқарсиз бажарилишига сабаб бўлди.

Бу йил районда 2433 гектар ерга шоли экилиб, 7859 тонна шоли етиштирилиши, давлатга 3075 тонна ҳосил сотиш планлаштирилган. Шолидан юқори ҳосил олиш учун кечи билан 25 майгача экиб олиш лозим эди. Бироқ, айрим хўжаликларда бу иш орқага суриб юборилгани, етарли ишчи кучи ва техника воситалари ҳозиргача тўла сафарбар этилмагани оқибатида 2433 гектар ўрнига 1900 гектар ерга шоли экилган, холос.

Шоли экишдаги бу сусткашликка барҳам бериш, бу ишни тезроқ тамомлаш учун барча зарур чораларни кўрайлик!

ДЕҲҚОНЧИЛИК ҲАМ САНЪАТ

Шундай деҳқонлар бўладики, улар билан суҳбатлашсангиз бениҳоя мамнун бўласиз, улар меҳнат қилаётган далаларга борсангиз баҳри-дилингиз очилади, улар ўз меҳрини сингдириб парвариш қилаётган серавж ғўзаларни кўрсангиз кўзингиз қувнайди.

Деҳқончиликни ҳам санъат, деҳқонни ҳам санъаткор деса бўлади. У ўзининг бутун санъатини ишга солиб, мўл ҳосил ижод қилади. Маълумки, ҳар йилги оби-ҳаво шароитлари бир хил келмайди. Бир йил ҳаво серёғин, ер сернам бўлса, бир йил ёғингарчилик кам бўлиб, ер қуриб кетади.

Ана шундай ўзгарувчан шароитларда деҳқоннинг серқиррали санъати иш беради. У дала ишларини оби-ҳаво шароитларига мослаштиради. Асл деҳқон «оби-ҳаво ундай келди, оби-ҳаво бундай келди» деб, турли баҳоналарни пеш қилиб ўтирмайди. Аксинча, муайян бир шароитда экинни вақтида экиб, вақтида ундириб, вақтида яшнатиб юборишнинг йўл-йўриқларини излайди, чорасини кўради.

Ўрта Чирчиқдаги Терешкова номли колхоз пахтакорлари ана шундай санъаткор, уддабурон, ишбилармон деҳқонлардан. Мана, бир неча йилдирки уларга ҳамма қойил қолиб келаяпти. Улар чўкиб қолган бир колхоздан ажралиб чиқиб, дастлабки йилиёқ ҳосилдорликда кескин бурилиш ясаганларида ҳамма чин юракдан таҳсин ўқиган эди. Улар қисқа фурсат ичида колхозни қолоқликдан чиқариб, илғорлар сафига тенглаштириб олганларида, моддий манфаатдорликни кишининг ҳаваси келадиган даражага кўтарганларида ҳамма қойил қолган эди. Улар «Беш йиллик планни тўрт йилда бажарамиз!» деб областда катта бир ташаббусни бошлаб берганларида ҳамма офаринлар айтган эди.

Пахтакорлар эл-юрт ишончини ҳамма вақт оқлаб келмоқдалар. Қуйида келтирмоқчи бўлган баъзи рақамларимиз улар ўзларининг катта ваъдаларини қандай бажараётганликларини аниқ-равшан кўрсатади. Белгиланган планга кўра колхоз беш йил мобайнида давлатга 9200 тонна пахта етказиб бериши керак. Хўжалик деҳқонлари эса 11500 тонна «оқ олтин» етказиб берамиз, деб мажбурият олишган. Беш йилликнинг дастлабки икки йили кутилганидан ҳам зиёда қилиб якунланди. Шу икки йил давомида мамлакатга 4500 тонна «оқ олтин» армуғон этилди. Бу йилги мажбурият — 2400 тонна. Беш йиллик планни тўрт йилда бажариш учун келгуси йили 2300 тонна пахта етиштирилса, шунинг ўзи кифоя қилади.

Колхоз фақат пахта етиштиришнигина кўпайтириб қолмай, машина терими даражасини, умуман дала ишларини комплекс механизациялаштириш даражасини кескин оширмоқда, деҳқонларнинг моддий манфаатдорликларини юксалтирмоқда.

Бу колхознинг бир-иккита пешқадамларидангина эмас, балки ҳамма деҳнонларидан ҳам ибрат олса арзийди. Яқинда область миқёсида бўлган катта бир йиғинда шу колхознинг механизатор-звено бошлиғи Тўхтахўжа Ҳошимовнинг ишини ҳаммага ибрат қилиб кўрсатишди. Куни-кеча биз шу звено даласида бўлдик. Дарҳақиқат, мақтаса-мақтагудек ишлар қилишаётган экан, азаматлар.

Звено деҳқонлари колхозда катта бир янгиликни бошлаб беришяпти. Бултур 16 гектарлик бир пайкалга чигит 90х20 сантиметрли схемада экиб ўстирилган эди. Натижаси жуда яхши бўлиб чиқди. Бу пайкалдаги ҳосил оддий усулда экилган пайкаллардагига нисбатан бир ҳафта олдин пишди, ҳосилдорлиги эса гектар бошига қарийб 3 центнер кўп бўлди. Бу йил звенодаги 65 гектар майдоннинг ҳаммасига шундай усулда чигит экилди. Экилганда ҳам қандай денг, қатор оралари қуёш чиқишига тўғрилаб экилди.

— Бундай қилишимизнинг сабаби бор, албатта, — дейди Тўхтахўжа ака, — агар қатор ораларини қуёш юрадиган йўлга тескари қилиб экcақ, пайкалнинг энг чеккасидаги ғўзалар қуёшдан яхши баҳра олади-ю, қолганлари бир-бирига соя ташлаб, яхши ўсишига имкон бермайди. Ўзи чигитимизни кенг қаторли қилиб экканмиз, бунинг устига бутун ёз давомида ғўзалар кун бўйи қуёш нуридан баҳра олади. Ҳозирнинг ўзидаёқ ғўзаларимиз бошқа пайкаллардагидан ажралиб қолди.

Звено деҳқонлари бу йилги нозик шароитларда ўз ишларининг энг нозик томонларига ҳам алоҳида эътибор бермоқдалар. Маълумки, бу йил ҳаво серёғин келиб, ердаги намни кўпайтириб юборди, бунинг устига ҳарорат паст бўлди. Илдиз чириш касаллигининг хавфи туғила бошлади.

Шунда деҳқонлар ишлов беришни жуда жадаллаштириб юбордилар. Узунасига ва кўндалангига культивация қилинавериб, тупроқ қизитилди, ортиқча нам буғлатиб юборилди. Бундан ташқари, шароитдан келиб чиқилиб, озиқлантириш ҳар йилгидан анча барвақт ўтказилди. Экишдан олдин гектар бошига 400 килограммдан суперфосфат солинган эди. Экиш билан бир вақтда 100 килограммдан селитра берилди. Биринчи озиқлантиришнинг ўзида 400 килограммдан аммиак силитраси солинди. Шу билан бу йилги озиқлантириш батамом тугалланди.

— Бу йилги шароит шуни тақозо қиларди, — дейди звено бошлиғи, — ўтган йилги шароит буни кўтармасди. Шунинг учун ҳам бултур селитрани икки бўлиб берган эдик. Бу йилги зудлик билан кўрган тадбирларимиз чакки натижа бермаяпти. Илдиз чириш касаллигининг олдини олдик, ҳашаротларни қириб ташладик, бегона ўтдан асар ҳам қолмади, энг муҳими — ғўзанинг ривожланишидаги 12 кунлик қолоқликни тугатдик.

Звено пайкалларига бир меёрда сув таралаяпти. Тошпўлат Саидазимов, Абдураҳмон Шоҳхўжаев, Ғойиб Абдураҳимов каби тажрибакорлар ғўза суғоришда зўр маҳорат кўрсатмоқдалар.

Колхознинг бошқа ҳамма звеноларида ҳам ғўза парвариши кун сайин кучайтирилмоқда. Айниқса, Ҳакимполвон Саидгозиев, Саидаҳмад Усмонов, Абдумутал Мирсиддиқов, Мурод Абдиев, Николай Корнеев сингари уста механизатор ва деҳқонлар бошчилик қилаётган звеноларда ғўза шундай яшнаяптики, асти қўяверасиз.

Колхоз раисаси республикада хизмат кўрсатган механизатор Умриниса Ҳасанова суҳбатимиз охирида «Ҳеч иккиланмасдан айтишимиз мумкинки, пахтакорларимиз беш йиллик планни келгуси йилиёқ албатта ошириб бажаришга эришадилар» деди.

Бу олиҳиммат деҳқонларга яна ҳам баракалироқ хирмонлар, яна ҳам улканроқ зафарлар тилаймиз.

Ш. ШОРАҲМЕДОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

ЖАҲОН СТАНДАРТИДА

Заводимизда синтетик материаллардан фойдаланишга катта аҳамият берилмоқда. Бундай материалларни ишлатиш йилдан-йилга ошяпти. Чунки у пишиқлиги, енгиллиги, қуримлилиги, арзонлиги ва бошқа шу каби кўпгина афзалликлари билан ажралиб туради.

Пластмассадан ясалган узел ва деталлар металлдан ишланганига нисбатан узоққа чидамоқда. Машиналаримизнинг оғирлиги камайиб, конструкцияси пишиқ бўляпти ва кўр...млашяпти. Айни вақтда қимматбаҳо рангли металлар ҳам қотишмаларни иқтисод қилиб қолиш имконияти туғиляпти. Маҳсулотларнинг таннархи арзонлашиб меҳнат унумдорлиги ортмоқда.

Заводимизда пластмассадан фойдаланишга 1958 йилдан илк қадам қўйилган эди. Шундан бери ўтган йиллар ичида бу соҳада анча ишлар қилинди. Даставвал корхонада пластмассани қайта ишлаш участкаси ташкил этдик. Яъни участкада илгари фақатгина битта машина учун бир неча деталь тайёрланган бўлса, ҳозир ўн беш хилдаги тўқув машиналари учун унга қараганда юзлаб баравар кўп деталь ва узеллар ишлаб чиқарилмоқда. 1958 йилда бор-йўғи тўрт хилгина деталь тайёрлаган бўлсак, 1965 йилга келиб бу рақам 300 га етди. Ҳозир эса 380 хилдаги деталь ва узеллар ишланмоқда. 1960 йилда 94 тонна пластмасса қайта ишланган бўлса, 1967 йилга келиб 161 тоннани ташкил этди. Ўтган йили шунча пластмассадан 5 миллион дона деталь тайёрланди.

Пластмассадан унумли фойдаланишимиз туфайли ўн йил ичида 2 минг тоннадан ортиқ турли хил қимматбаҳо металлар иқтисод қилинди. Яқиндан бошлаб тўқув машинасининг танда қатнайдиган детали пресспорошокдан тайёрланишини йўлга қўйиш билан ҳар бир машинанинг оғирлиги 3,5 килограмм енгиллшди. Роликларни пластмассадан ишлашимиз эса 36,1 килограммдан рангли металлни тежаб қолиш имконини беряпти.

Тўқув машинасининг биринчи ва иккинчи линиялардаги зичлаштиргичларини металл ўрнига пластмассадан тайёрлаш фақатгина ўтган йили 10 минг 618 сўм самара берди. Шундай тадбирлар туфайли ўн йил ичида 1 миллион сўмдан зиёд фойда кўрдик.

Биз ҳар йили материаллардан фойдаланишни камайтиришга қаратилган пухта план ишлаб чиқамиз. Иложи борича кўпроқ деталларни пластмассадан тайёрлашга эришишга ҳаракат қиламиз. Унинг янги-янги йўлларини излаймиз.

Мураккаб деталларни металлдан ишлаш жуда қийин. Бунинг учун жуда кўп ишчи кучи ва кўп миқдорда металл сарфланади. Унинг устига деталга ишлов беришда арзимаган хатога йўл қўйиш оқибатида қилинган меҳнат зое кетади. Чунки юқорида айтганимиздек мураккаб деталлар жуда ҳам аниқ ўлчовда бўлиши лозим.

Бундай металларни пластмасса материаллардан тайёрлаш эса меҳнатни енгиллаштиради, харажатларни камайтиради. Бунинг учун мақсадга мос келадиган янги хил кимёгарлик материалларини қидириб топиб ишлатишга интилмоқдамиз. Масалан, шу кунларда анид деган мустаҳкам материалдан фойдаланиш учун тайёргарлик ишларини олиб бораётирмиз.

Корхонамизда тайёрланаётган тўқимачилик машиналари жаҳон миқёсида энг сифатлиларидан ҳисобланади. Бунда албатта пластмасса материалларидан кўп ва унумли фойдаланаётганимизнинг таъсири беқиёс. Фикримизнинг исботи учун далиллар келтиришимиз мумкин. Америка Қўшма Штатлари ва Англиянинг тўқимачилик машиналари жаҳон бозорида энг яхшиларидан ҳисобланади. Бизнинг машиналаримиз эса уларникидан қатор устунликларга эга.

Масалан, заводимизда тайёрланаётган П-66-5М2 маркали машинамизда пластмасса материалларидан фойдаланилаётган деталь 15 хил бўлса, Америка Қўшма Штатларининг «Сакко-Лоуэл» фирмасида 13 хил, бизда шу машинада 5947 дона деталь пластмассадан тайёрланган бўлса, уларда 4700 та, машиналаримизда ишлатилган пластмасса деталларининг умумий оғирлиги 114,6 килограммни ташкил этса, уларда 75 килограмм, холос.

Энди Р-168-3 маркали бизнинг машина билан Англиянинг «Платт» маркали пилталаш машинасини таққослаб кўрайлик. Биз тайёрлаган машинада 21 та деталь, Англияникида 17 таси сунъий материалдан ясалган. Биз ишлатган деталларнинг сони 6113 та, инглизларникида 1250 дона. Ҳар бир машинамизда 98,8 килограмм пластмасса ишлатилган бўлса уларникида эса 39,4 килограммгина холос. Фактлардан кўриниб турибдики, корхонамизнинг тўқиш, пилталаш каби машиналари жаҳон тўқимачилик машинасозлиги маҳсулотлари орасида биринчи ўринни эгаллаб турибди.

Заводимиз маҳсулоти жаҳонда энг юқори маркада. Бу албатта катта ютуғимиз, коллективимизнинг меҳнати ғалабаси. Шубҳасиз, бундан кейин ҳам кимёвий материаллардан кенг масштабда фойдаланишга ҳаракат қиламиз.

1970 йилга бориб корхонамиз бўйича 6,5 миллион донадан ортиқ деталь пишиқ, сунъий материаллардан тайёрланади.

В. ТЮ.
«Таштекстильмаш» заводининг пластмасса ишлари бўйича катта технологи.

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПИЛЛА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ҲАҚИДА ШУ ЙИЛ 10 ИЮНГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(процент ҳисобида)

Районлар	Бир кунда	Мавсум бошидан бери
БЕКОБОД	—	103,4
Оққўрғон	1,7	73,1
Ўрта Чирчиқ	5,6	61,2
Янгийўл	0,1	59,9
Бўка	3,6	55,6
Калинин	1,1	42,7
Орджоникидзе	2,8	29,5
Юқори Чирчиқ	1,9	21,4
Область бўйича:	2,0	53,4

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

КОММУНИСТЛАР АВАНГАРД

Сўнгги йилларда заводимизда катта реконструкциялаш ишлари олиб борилди, қўшимча корпуслар қурилиб янги агрегатлар монтаж қилинди.

Беш йилликнинг дастлабки икки йили давомида янги техника ва технологиянинг жорий этилиши туфайли корхонамизда бир қатор қуввати баланд трансформаторларни ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. 160 киловольт ампер кучланишдан тортиб 160 минг киловольт ампер кучланишгача қувватга эга бўлган ТПН трансформаторлари металлургия, химия, машинасозлик саноати корхоналарида муваффақиятли синовдан ўтди.

Ҳозирги кунда завод коллективи 630 ва 1000 киловольт ампер кучланишга эга бўлган трансформаторлар ишлаб чиқариш технологиясини ўзлаштирмоқда. Бу маҳсулотларнинг дастлабки партиялари мамлакатимизнинг бир қатор саноат марказларига юборилиб, у ерда синовлардан муваффақиятли ўтмоқда.

Янги хил марказдаги трансформаторлар ишлаб чиқариш технологиясининг йўлга қўйилиши билан ишлаб чиқариш воситалари ҳам такомиллаштирилди. Эски ускуналар реконструкция қилинди ва янгилари ўрнатилди. Бу ишларни бажаришда бизнинг монтажчи ва электрикларимиз алоҳида ғайрат ва шижоат кўрсатишди.

Заводнинг қайси бир цехи ёки участкасида янги дастгоҳ ўрнатиш, уларни электр токига улаш ёки бузилганларини тузатиш лозим бўлса, ўша ерда ремонтчи ва электриклар ҳозиру нозир бўлишади. Айниқса, коммунистлар бундай пайтларда барчага ўрнак бўлиб, алоҳида масъулият ва ғайрат билан меҳнат қиладилар. Н. Мустафоев, Г. Ванеев, А. Кондраченко каби коммунистлар смена топшириқларини ортиғи билан адо этиб ишни тез ва соз бажаришда бошқаларга ўрнак бўлмоқдалар. Шулар каби илғор коммунистлар ғайрати билан цехимизда ишлаб чиқариш топшириқлари ойма-ой ортиғи билан адо этилмоқда.

Айниқса, юбилей йилида цехимиз коллективи эришган муваффақиятлар барчани қувонтирди. Биз йиллик планга қўшимча равишда 15 та дастгоҳ ва мосламани монтаж қилишга муваффақ бўлдик. Бу йил ҳам биринчи квартал планини барвақт адо этиб қўшимча 8 минг сўмлик ремонт ва монтаж ишлари бажардик.

Бу муваффақиятларнинг ҳаммасида коммунистларнинг муносиб ҳиссалари бор. Завод партия комитети ва цех партия ташкилотлари коммунистлар ўртасида катта ташкилий-тарбиявий ва оммавий-сиёсий ишлар олиб бормоқдалар. Ташкил этилган иқтисодий ўқув, турли темаларда ўтказилаётган лекция ва суҳбатлар, семинар ва курслар ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишда, янги техника ва технологияни жорий этишда, пировардида, ажойиб ютуқларни қўлга киритишда асосий омил бўлмоқда.

Завод директори Г. Хан, партия комитетининг секретари Р. Бирюкова, бош инженер И. Ариас, трансформатор цехи бошлиғи Л. Иброҳимов ва бошқа раҳбар ўртоқлар планлаштиришнинг ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги усуллари, ишлаб чиқариш қувватларидан фойдаланишнинг самарадор методлари, беш йилликда коллектив олдида турган вазифалар, техника программаси каби мавзуларда тез-тез доклад ва лекциялар билан чиқиб турадилар.

Биз кўплаб маҳсулот ишлаб чиқариш билан бирга уларнинг сифатли бўлишига ҳам алоҳида эътибор бермоқдамиз. Ҳар ҳафтанинг чоршанба куни «Сифат куни» деб эълон қилинган. Ишлаб чиқариш маданияти ва саноат эстетикасини жорий этиш бўйича ҳам бир қатор тадбирларни амалга оширмоқдамиз.

Корхонамизда саратовлик машинасозлар тажрибаси кенг қўлланилмоқда. Барча коммунистлар нуқсонсиз маҳсулот тайёрлаш учун ҳаракат қилаяптилар. Агарда участкаларда брак маҳсулот тайёрлангудек бўлса, бракчилар ўша куннинг эртасигаёқ ўзларини «Электрик» ва «Ремонтник» деворий газеталарида кўрадилар. Цех партия ташкилоти бу газеталар сигналларига алоҳида эътибор билан қарайди. Шу боисдан ҳам сўнгги пайтда прогулчилар, бракчилар сезиларли даражада камайди. Илғорлар сафи кун сайин кенгайиб бормоқда.

Цехимиз партия ташкилоти ёшлар тарбиясига ҳам алоҳида эътибор бераяпти. Комсомоллар ташаббуси билан янги спорт майдони қурилди, ёзги кинотеатр жиҳозланди. Комсомол маорифи системасидаги тўгарак ва семинарлар фаолияти яхшиланди. Яқинда ташкил этилган комсомол-ёшлар бригада аъзолари тайёр маҳсулотларни юклаш майдонида янги кран ҳамда цех ва участкаларни ўзаро боғлайдиган 10 тонналик тележкани муддатидан илгари монтаж қилиб бўлдилар. Ишлаб чиқариш маданиятини ошириш, агрегатлардан унумли фойдаланиш, кўнгилли дам олиш соҳаларида ҳам комсомоллар ажойиб ташаббус билан чиқмоқдалар.

Ёшлар тарбияси масаласи ҳозирги кунда ҳам цех партия ташкилоти диққат марказида турибди. Партбюро аъзоси Н. Жемиловга ёшлар билан ишлаш вазифаси юкланган. Тажрибали коммунист Н. Жемилов тез-тез ётоқхоналарда, ёшлар даврасида бўлиб, уларнинг талаб ва таклифларини ўрганаяпти. Партия ташкилоти ёшларнинг турмуш шароитини яхшилаш ва уларнинг унумли меҳнат қилишлари, муваффақиятли ўқишлари ҳамда кўнгилли дам олишлари учун барча шароитларни яратиб бериш тадбирларини кўрмоқда.

Заводимиз аҳли беш йиллик топшириғини муддатидан олдин адо этиш ва В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб совғалар билан кутиб олиш учун ўзаро социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдирган. Бу мусобақага цехимиз коммунистлари ва барча меҳнаткашлари ҳам қўшилишган. Биз коммунистларнинг ишлаб чиқаришдаги авангардлигини янада оширамиз ва саноат корхоналарини, электр тармоғи системасини сифатли агрегатлар билан таъминлаш учун курашамиз.

Р. АБХАИРОВ.

Чирчиқ трансформатор заводи электроремонт цехи партия ташкилоти секретарининг ўринбосари.

ТУРЛИ КАСБ ЭГАЛАРИ

ТЕЛЕГРАФЧИ

Раиса Степановна эрталаб ишга келиши билан шогирди Бэлла Глухованинг бироз хафа бўлиб ўтирганини сезиб қолди.

— Нима гап, авзойинг бузуқроқ кўринади, қизим?— сўради Раисага яқинлашаркан.

— Йўқ, шундай ўзим...— Бэлла ортиқ ҳеч нарса айтолмади.

Воқеа бундай бўлган эди. Тунги сменага келган Бэлла Глухова Иттифоқимизнинг турли шаҳар ва қишлоқларидан телеграмма қабул қилди. Ўзи қабул қилиб олган телеграммаларни жой-жойларига хабар қилади. Нима бўлди-ю, улардан ўнтачаси қолганда бирдан аппарат ишламай қолди.

Устози Раиса Степановна келганида хуноб бўлиб ўтиришининг боиси ҳам шунда эди. Раиса Степановна Бэлланинг кўзидаги ёшларини меҳрибонлик билан артаркан столга ўтқазди-да, тунда берилмай қолган телеграммаларни ўзи тарқата бошлади. Шундан кейин у телеграф аппаратининг нозик «сир»ларини бирма-бир унга тушунтириб, кўрсатиб берди.

Ўз ҳаётининг қарийб чорак асрини алоқачилик касбига бағишлаган Раиса Степановна ҳозир 66-алоқа бўлимида ишлаб, кишилар узоғини яқин, мушкулини осон қилмоқда. У бундан 21 йил муқаддам телеграфистлар тайёрлайдиган билим юртини аъло баҳолар билан тамомлаб, меҳнат фаолиятини Марказий телеграфда оддий ходимликдан бошлаган эди.

Орадан уч йил ўтди. Раиса ўзининг меҳнати, касбга бўлган меҳри, касбдошларга ғамхўрлиги кўпчилик эътиборини тортди. У телеграфистлар бригадасининг бошлиғи бўлиб тайинланди. Раиса бу ишончни ҳам меҳнати билан оқлади.

1959 йил эди. 66-алоқа бўлимида очилган телеграф тармоғига телеграфист керак бўлиб қолди. Раиса Степановна шу ерда оддий телеграфист бўлиб ишлаш истагини билдирди. Ана шундан буён Раиса алоқа бўлимининг телеграф тармоғида ҳамшаҳарлар хизматида.

Моҳир алоқачи Скороходова ҳар куни соатига 60—65 телеграммани ҳам ўзбек, ҳам рус тилларида Марказий телеграфга узатиб беради. Ўзининг кўпйиллик тажрибасини ёшларга қунт билан ўргатади. Жумладан, ҳозир ўзи билан бир сафда туриб ишлаётган Г. Пугачёв, А. Ракова, М. Турғунбоева, Б. Глухова каби шогирдлар ўз устозлари номини ҳурмат билан тилга олишади.

Т. МИРЗАРАҲМАТОВ.

● Россия Федерацияси қурувчилари тошкентликларга қисқа вақт ичида 200 минг квадрат метрга яқин уй-жой бинолари ҳадя этишди. Суратда: дўстларимиз қўли билан бунёд этилган янги турар-жой бинолари.

Б. Мазур фотоси, (ЎзТАГ).

● Меҳри Ғойназарова Чирчиқдаги медицина билим юртининг аълочи студенти. У назарий билимларини тажриба билан мустаҳкамлашга астойдил интилмоқда.

А. Веливулаев фотоси.

ОҲАНГАРОН ЯНГИЛИКЛАРИ

ТУРИСТИК БАЗАЛАР КЎПАЙМОҚДА

Шаҳардаги «Узбекуголь» комбинатига қарашли кўмир корхоналарида шахтёрларнинг икки кунлик дам олишни кўнгилли ўтказишларини ташкил этишга жиддий эътибор берилмоқда.

Жумладан, сўнгги 5 ой ичида 9-шахта, кўмир ва кон устини очиш разрезлари, юк ортиш-транспорт бошқармаси, техника таъминоти базаси маъмуриятлари ўз маблағлари ҳисобидан 50—100 ўринли туристик базалар қуришиб, ишчи, хизматчиларга ҳадя этдилар.

Мазкур туристик базалар дам олиш кунларида гавжум бўляпти. Бу ерга йиғилганлар дам олишнинг турли формаларидан—тоғларга сайр қилиш, дарё соҳилларида балиқ овлаш, шахмат-шашка ўйнаш билан машғул бўлмоқдалар. Бундай туристик базалар йилига 10 мингдан зиёд дам олувчига хизмат кўрсата олади.

ЭЛЕКТРОВОЗ ЛИНИЯЛАРИ

Тупроқ-шағал ва кўмирни транспортировка қилиш тобора кўпроқ электровозлар зиммасига тушаётир. Шунинг учун ҳам авваллари паравозлар қатнаб келган пўлат излар устида ҳозир электровоз линиялари тортилиб, ишга туширилмоқда.

«Узэлектромонтаж» нинг участка монтажчилари яқинда «Отвал» участкаси билан «Ўнг қирғоқ» товар станцияси оралигида ўн километрли электровоз линияси ўтказиб, фойдаланишга топширдилар. Эндиликда электромонтажчилар Оҳангарон вокзалининг юк-товар станцияси билан боғланувчи «Привалка», «Ўнг қирғоқ» товар подстанциялари ўртасида ҳам электровоз линияларини ўтказяптилар.

«САЛЮТ»ДА ГОРН ЯНГРАДИ...

Шахтёрлар шаҳрининг жанубий дарвозаси — Облиқ қишлоғидаги «Узбекшахтострой» трестига қарашли «Салют» пионер лагерида июнь ойи кириши билан яна горн садолари янграй бошлади. Барча қулайликларга эга бўлган бу пионер лагерида трестга қарашли қурилиш корхоналари ишчи-хизматчиларининг 400 га яқин фарзандлари ёзги дам олиш сменасини бошлаб юбордилар.

Бу йилги мавсумда ўтган йилдагидан 1250 дан кўпроқ болага «Салют» путёвкаси берилади.

А. КУКИЕВ.

Деҳқонлар ҳузурида

Яқинда бир группа шоир ва олимлар Юқори Чирчиқ районидаги Паркент қишлоғида бўлишди. Бу ерда буюк мутафаккир шоир А. Навоийнинг 525 йиллигига бағишланган кеча бўлиб ўтди.

Навоийнинг ҳаёти ва ижоди ҳақида филология фанлари кандидатлари Я. Исҳоқов ва С. Эркиновлар доклад қилишди. Сўнгра шоирлардан Миртемир, Шукур Садулла, Азиз Абдураззоқ Навоийга бағишланган шеърларини ўқиб бердилар.

Я. Исҳоқов 42-ўрта мактабнинг аълочи ўқувчиларига Навоий асарларини ва бошқа совғалар топширди.

Шу куни «Суқоқ» қишлоғида ҳам қизиқарли кеча бўлиб ўтди.

Тошкент область партия комитети ва область «Билим» жамияти мана шундай учрашувларни тез-тез ўтказиб туришни мўлжалламоқда. Уларда ёзувчилар, олимлар, санъаткорлар иштирок этишади.

Ж. МУМИНОВ.

ИХТИРОГА — ЯШИЛ ЙЎЛ

Ҳозирги замон электр станциялари асосан автоматик суратда бошқарилади. Аммо ривожланишнинг чегараси йўқ. Ҳали мукаммаллашишга муҳтож қатор томонлар ҳам бор. Ана шуларни бартараф этишда шубҳасиз ихтирочи ва рационализаторларимизнинг ёрдамига таянамиз.

Новаторларнинг деярлик ҳаммаси ўз касбини ипидан игнасигача билади, юқори малакага эга кишилар. Улар ўз касбларини юрагдан севадилар. Улар ишлаган маҳсулот сифатли бўлади. Шунинг учун ҳам рационализаторлар билан фахрланамиз. Уларни ҳурмат қиламиз, сафини кенгайтиришга интиламиз. Негаки деганда уларнинг таклифлари билан технологик процесслар такомиллашади, маҳсулот сифати яхшиланади, таннархи арзон бўлади.

Ҳаракатимиз ўз мевасини бераяпти. Ўтган йили юзга яқин рационализаторлик таклифи тушган бўлиб, кўпчилиги ишлаб чиқаришга тадбиқ этилди. Бу йил рационализаторлар сонини 65 кишига етказиш ёки ҳар 3—4 ишчидан бирининг рационализатор бўлишини таъминлашга эришишни вазифа қилиб қўйдик. Таклифларнинг сони 130 дан кам бўлмаслиги ва кам деганда 80 тасини ишлаб чиқаришга жорий қилишга бел боғлаганмиз. Ҳар йилдагидек бу йил ҳам ишга пухта киришдик. Мен амалга ошираётган тадбирларимиз ҳақида алоҳида тўхталиб ўтмоқчиман. Рационализаторлар сонини ошириш, таклифларни тезроқ ишга солиш билан махсус комиссия аъзолари шуғулланишади. Ҳар ойда қилинган ишлар юзасидан ҳисобот беришади. Янги вазифалр белгиланади. Шундай қилиб, иш тезлашади ва поёнига етказилади.

Станциямизда олтита цех бор. Коллективлар ўртасида мукофотли ўринни олиш учун социалистик мусобақа давом этмоқда. Мусобақани якунлашда бошқа кўрсаткичлар қатори қанча таклиф тушганлиги ҳам ҳисобга олинади. Ҳамма кўрсаткичлар аъло даражада-ю, лекин рационализаторлик таклифи берилмаган бўлса, мукофотли ўрин қўлдан кетади. Шунинг учун ҳар бир цех коллективи бу соҳага катта эътибор бермоқда. Кейинги вақтларда янгилик изловчиларнинг сони ошиб бораётгани яққол сезилмоқда. Улар ўз устларида тинмай ишлашмоқда, малакаларини ошириб боришмоқда.

Яна бир тажрибани кўпдан бери қўллаиб келяпмиз. Корхона бўйича қайси жараён технологияси талабга жавоб бермайди? Қандай камчиликлари бор? Ишимизнинг яхши боришига нима ҳалал бермоқда? Шу масала ҳал қилинса корхона қанча фойда кўради? Рационализатор моддий жиҳатдан қандай мукофотланади? Булар ҳаммаси батафсил ёзилиб алоҳида тахтага ёпиштириб қўйилади. Бу соҳада қилаётган ишларимиз чакки бўлмаяпти. Ўтган беш ойдаёқ йиллик мажбуриятни анча ошириб бажардик. Ҳозир бошлаган ишларимиз яна бир неча минг сўм фойда беради.

Эътиборли ишларимиздан бири И. Кузякиннинг иссиқлик алмаштирувчи аппаратларини такомиллаштиришга қаратилган таклифидир. Тажрибада у ўзини оқлади. Буни аста-секин ҳамма турбиналарда қўллаяпмиз. Энди бу ишнинг яхши фазилати ҳақида тўхталиб ўтайлик. Маълумки, совуқ сув фильтрга боради, у ердан тозаланиб иситувчи агрегатга ўтади. Кўп вақт фильтрдаги кўмирсимон майда тозалагичлар ишдан чиқа боради. Уларни қайта тиклаш учун фильтрга кислота қуйилади. Кислотанинг бир қисми сув билан латун трубага ўтади. Латун труба мис ва рухдан ишланган. Кислотанинг таъсирида рух емирилиб, трубалар атрофини ўраб турувчи пўлатга сингади. Натижада латун трубалари борган сари ишдан чиқа боради. Бу нарса аварияга олиб келмасин учун тез-тез трубалар алмаштириб турилади. Бу трубалар эса жуда қиммат баҳодир. И Кузмин латун трубалар орасига рух пластинкалар қўйишни таклиф этди. Бунда трубага ҳимоя қўйилган бўлади ва трубаларнинг умри 2-3 баробар узаяди. Ҳозирги ҳисобга кўра ҳар йили 6 минг сўмдан ортиқ пул, 8 тонна дефицит трубалар тежаб қолинади.

Яқинда электр цехининг бошлиғи Л. Вознесенский ажойиб бир таклиф билан чиқди. Корхонамизда иситиш тармоқлари учун сувни тозалаб берадиган янги қувват биноси қурила бошланди. Бунинг учун трасформатор пункти қурилиши керак эди. Леонид Михайлович ана шу трансформаторни қурмаслик ва ўзимизда мавжуд бўлган трансформатордан фойдаланишни таклиф қилди. Ўйлаб қарасак, ҳақиқатан корхонадаги трансформаторларнинг қуввати бемалол етаркан. Ишимиз енгиллашди. Бу таклифларнинг ўзи корхонамизга 6 минг 400 сўм фойда келтирди.

Яхши таклифлар ҳар йилгидек бу йил ҳам кўп. Шу кунгача 42 та таклиф олдик. 23 таси ишлаб чиқаришга жорий қилинди.

Новаторлар ҳаракатини янада кенгайтириш мақсадида тез-тез конкурслар ўтказиб турибмиз. Апрелда «Энг яхши таклифлар учун» деган конкурс эълон қилганмиз. Шартларга кўра учта мукофот бор. Бу конкурсни октябрь ойида якунлаб, ноябрдан В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига атаб янги конкурс ўтказамиз.

Станциямизда рационализаторлар сафи кенгайиб бормоқда. Л. Вознесенский, А. Тихоненко, П. Литвинов, В. Коршунов, П. Симонов каби актив рационализаторлар фахримиздир. Улар билан бирга изма-из бир қатор ёшлар ҳам новаторликка қўл уришмоқда. Уларга маълумотли мутахассисларни бириктириб қўймоқдамиз. Консультациялар уюштиряпмиз. Станциямизда рационализаторларга яшил йўл очиб бериш учун нимаики зарур бўлса, ҳаммасини амалга оширамиз.

С. ПОРТНОВ,

Тошкент ТЭЦи рационализаторлик ва ихтирочилик бюроси инженери.

ПОСЁЛКА КЕЛАЖАГИ

Калинин районидаги «Москва» совхозининг посёлкаси кундан-кун жамол очиб бормоқда. Совхоз территориясида янги турар-жой бинолари қад кўтармоқда, кўчалар асфальтланмоқда, маданий-маиший муассасалар ремонт қилинмоқда.

Бу ишларни совхоз бинокорлари амалга оширишмоқда. Ўтган йили улар планда кўзда тутилган ҳар бири икки хонали 16 та турар-жой биноси ўрнига 25 та шундай уйни фойдаланишга топширдилар. Бундан ташқари, 250 тонна мева маҳсулотлари сақлайдиган омбор ишга туширилди.

Совхоз бинокорлари беш йилликнинг учинчи йилида янада улкан марраларни кўзлаб меҳнат қилишмоқда. Бу йил 21 та турар-жой, 90 ўринли болалар боғча ва яслиси бинолари, нонвойхона, алоқа бўлими, 240 номерли телефон станцияси, 220 тонна сабзавот маҳсулотлари сақланадиган омбор қурилади.

Беш йилликнинг охиригача совхоз меҳнаткашлари учун минг квадрат метр турар-жой биноси қурилади, — дейди хўжалик прораби Аҳад ака Комилов. Яна 350 ўринли клуб, 50 ўринли касалхона, юзга яқин хўрандага мўлжалланган ошхона биноси қад кўтаради. Шунингдек, 20 километр йўл ва кўчалар асфальтланади, хонадонларга водопровод тармоқлари ўтказилади.

«Москва» совхози марказининг келажаги порлоқ.

О. ИБРОҲИМОВА,

ТошДУ студенти.

Тўқувчи Ш. Умарова ва мастер ёрдамчиси З. Иноғомов ўртоқлар беш йилликнинг учинчи йилида муносиб ютуқларни қўлга киритмоқдалар. Улар Тошкент трикотаж фирмасининг пешқадамлари ҳисобланишади.

М. Нуриддинов фотоси.

ҚИШЛОҚ АКТИВИ

СОВЕТ ҚУРИЛИШИ

Жонажон партиямиз Марказий Комитетининг қишлоқ ва посёлка Советлари фаолиятини янада яхшилаш тўғрисидаги қарори маҳаллий Советлар ролини ошириш ҳақида қилинаётган ғамхўрликнинг ёрқин далилидир.

Партиямизнинг бу тарихий қарорларини изчиллик билан амалга ошираётган қишлоқ Советимиздаги район, область, қишлоқ Советларининг 36 депутати беш йиллик план топшириқларини муваффақиятли бажарилишига ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшмоқдалар.

Кейинги вақтларда қишлоқ Советининг депутатлари қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши, уй-жой, йўллар, маданий-маиший муассасалар қурилиши, аҳоли яшайдиган пунктларни ободонлаштириш масалалари билан яқиндан шуғулланмоқдалар.

Қишлоқ Совети территориясидаги «Победа» колхозининг маркази ва участкалари бундан уч-тўрт йил илгаригига қараганда ҳозир таниб бўлмас даражада ўзгариб кетди. Қаёққа қараманг, янги-янги турар-жой бинолари, маданий-маиший объектлар ва савдо тармоқларининг кўркам точкалари кўзга ташланади.

Халқ хизматкорлари аҳолига маданий-маиший хизмат кўрсатиш тармоқлари ишини янада такомиллаштириш, аҳоли яшаётган пунктларни ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш борасида ҳормай-толмай меҳнат қилмоқдалар. Улар депутатлик бурчларини ўташ билан бирга, доимий комиссиялар ишида ҳам қатнашмоқдалар.

Қишлоқ Совети қошида бешта доимий комиссия ишлаб турибди. Бу доимий комиссияларга депутатларимиздан Э. Назаров, Э. Хатамов, Қ. Иброҳимов, Д. Қўзибоев ва С. Салимбоев ўртоқлар раҳбарлик қилишмоқда. Доимий комиссиялар аъзолари сайловчилар томонидан берилган наказларни ўз вақтида бажариш, сессияларни тайёрлашда актив иштирок этмоқдалар. Айниқса 5-участка бошлиғи, депутат ўртоқ Э. Назаров участка территориясидаги йўлларга тош ёткизиш ва ремонт қилишда, аҳоли яшайдиган пунктларни ободонлаштиришда асосий ташаббускор бўлди. Депутат К. Иброҳимов ҳам қишлоқларни ободонлаштириш йўлида кўзга кўринарли ишлар қилди.

Қишлоқ Совети депутатларининг талабчанлиги туфайли Охунбобоев номли 36-саккиз йиллик мактаб учун янги бино қурилиши бошлаб юборилди. Яқинда бу мактаб биноси фойдаланишга топширилади. Биринчи-тўртинчи участкаларда медпунктлар учун янги бинолар қуриш ишлари ҳам жадал суръатда олиб борилмоқда. Шу йилнинг ўзида колхозда 6 та янги турар-жой биноси қуриб, фойдаланишга топширилди.

Мактаб маориф ишлари бўйича доимий комиссия раиси депутат ўртоқ С. Салимбоев мактабларда ўқиш, ўқитиш, таълим-тарбия ишларини яхшилашда ўқитувчилар коллективига яқиндан кўмак бермоқда.

Ҳозирги пайтда қишлоқ Совети территориясидаги 1 та ўрта мактаб, 2 та саккиз йиллик ва 2 та бошланғич мактабда пахтакор, чорвадор ва шоликорларнинг 1000 га яқин фарзанди таълим олаяпти. Бу мактабларда 50 педагог ўқувчиларга билим негизларини ўргатишда самарали ишлар олиб боришмоқда.

Колхозда медицина хизматини янада яхшилаш борасида соғлиқни сақлаш бўйича доимий комиссия раиси, область Советининг депутати ўртоқ Э. Хатамовнинг ҳиссаси айниқса катта бўляпти. Депутат Ҳатамов касалхона хизматини намунали уюштириш мақсадида медицина ходимларига яқиндан туриб ёрдам бериб келмоқда. Шу туфайли ҳам қишлоқ аҳолисига медицина хизмати кўрсатиш ишлари йилдан-йилга яхшиланмоқда. Ҳозир қишлоқ марказидаги 25 ўринли касалхона ва учсткалардаги бир қатор медпунктлар замонавий медицина ускуналари ва зарур дори-дармонлар билан таъминланган.

Кейинги йилларда колхозчиларимиз давлатга кўплаб пахта, чорва маҳсулотлари ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етказиб беришда ажойиб ютуқларни қўлга киритмоқдалар. Улар юбилей йилида пахта тайёрлаш ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари сотиш планларини ортиғи билан бажаришга муваффақ бўлишди. Натижада колхоз хирмони донга, кассаси пулга тўлди. Хўжалик аъзоларининг даромади баракали бўлди. Турган гап, даромад ошгандан кейин маданий турмуш ҳам яхшиланаверади. Ҳозирги кунда бирорта хонадон йўқки, бу ерда Ильич чироғи нур сочиб турмаган бўлсин. 161 хонадонда телевизор бор. Колхозимизнинг 5 та аъзоси ўзининг шахсий енгил автомашинасига эга.

Беш йилликнинг учинчи йилида қишлоқ меҳнаткашлари она-Ватанга 3100 тонна пахта, 154 тонна сут, 24 тонна гўшт, 33 минг дона тухум ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етказиб бериш учун астойдил кураш олиб боришмоқда. Бу юксак ва шарафли мажбуриятларни муваффақиятли адо этишда депутатларимиз ҳам жонбозлик кўрсатишмоқда.

Депутатларимиз қишлоқни ва аҳоли яшайдиган пунктларни обод ва кўркамлаштириш ҳамда хўжалигимизни сердаромад хўжаликка айлантириш йўлида бундан кейин ҳам кенг жамоатчилик кучига таяниб иш олиб борадилар.

Х. ЭШМУРОДОВ,

Бекобод район, Қиёт қишлоқ Советининг раиси.

МЕҲНАТГА ҚАРАБ ТАҚСИМЛАШ ВА ИЖТИМОИЙ ИСТЕЪМОЛ ФОНДЛАРИ

Бугун марксизм-ленинизм асослари мактаби пропагандист ва тингловчиларига ёрдам тариқасида «Меҳнатга қараб тақсимлаш ва ижтимоий истеъмол фондлари» темасида методик маслаҳат берамиз. Материални Узбекистон КП область ва шаҳар комитетлари сиёсий маориф Уйи методик кенгаши тайёрлаган.

Бу темадаги масалалар коммунистик қурилишнинг бир қатор амалий вазифаларини ҳал қилиш билан боғлиқ. Жумладан, СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1966—1970 йилларга мўлжалланган беш йиллик план Директиваларида меҳнатга қараб тақсимлаш принципининг ижтимоий ишлаб чиқаришни ривожлантиришдаги аҳамияти ва хўжаликни бошқаришнинг янги шароитидаги роли алоҳида уқтириб ўтилган.

Пропагандист ўз лекциясида қуйидаги масалаларни қараб чиқиши керак:

1. Меҳнатга қараб тақсимлаш — социализмнинг иқтисодий қонуни.
2. Давлат корхоналарида иш ҳақи.
3. Колхозларда меҳнатга ҳақ тўлаш.
4. Ижтимоий истеъмол фондлари.

Биринчи масалани тушунтирганда, пропагандист аввало, социализмда меҳнатга қараб тақсимлашнинг объектив зарурлиги, меҳнатга қараб тақсимлаш — социализмнинг иқтисодий қонуни эканлиги, унинг ижтимоий ишлаб чиқаришни ривожлантириш ва меҳнаткашлар турмуш даражасини оширишдаги аҳамиятига алоҳида эътибор бериши лозим.

Маълумки, тақсимот муносабатлари жамиятдаги ҳукмрон ишлаб чиқариш муносабатлари ва ишлаб чиқарувчи кучларнинг ривожланиш даражасига боғлиқ. Социалистик жамиятда эса ишлаб чиқариш воситалари ижтимоий социалистик мулк бўлганлиги сабабли моддий неъматларни тақсимлаш ҳам жамият аъзоларининг манфаатига мувофиқдир.

Марксизм классиклари социалистик жамиятда яратилган моддий ва маънавий неъматларни меҳнатга қараб тақсимлашнинг объектив зарурлигини кўрсатиб берган эдилар.

Хўш, нима сабабдан социализмда моддий неъматлар меҳнатга қараб тақсимланади? Маълумки, социализмда ишлаб чиқарувчи кучлар моддий неъматларнинг мўл-кўллигини таъминлаш ва жамият аъзоларининг барча талабларини қондира оладиган даражада ривожланган эмас. Бундай имконият фақат коммунистик жамиятдагина амалга ошади. Социализмда ақлий меҳнат билан жисмоний меҳнат, ишчи меҳнати билан деҳқон меҳнати, малакали меҳнат билан малакасиз меҳнат ўртасида тафовутлар мавжуд. Шунинг учун жамиятнинг айрим аъзолари ишлаб чиқаришга ва бошқа ижтимоий фойдали меҳнатга баравар қатнашаолмайди. Социалистик жамият эски меҳнат тақсимоти қолдиқларини тезроқ тугатишдан, жамиятнинг ҳар бир аъзосининг ижтимоий фойдали меҳнатга самаралироқ қатнашишидан манфаатдор.

Социалистик жамият ходимлар малакасини ошириш учун, ақлий меҳнат билан жисмоний меҳнат ўртасидаги муҳим тафовутларни тугатиш учун шароит яратиб беради, меҳнатга онгли муносабатда бўлиш учун ҳар тарафлама тарбиявий иш олиб боради.

Шуни таъкидлаб ўтиш керакки, меҳнатга қараб тақсимлашнинг социалистик принципини оғишмай амалга ошириш жамият томонидан унинг ҳар бир аъзосининг меҳнат меёри билан истеъмол меёри устидан қаттиқ контроллик ўрнатилишини талаб қилади. Шу билан бирга, меҳнатнинг миқдори ва сифатига қараб тақсимлаш социалистик ишлаб чиқариш ходимларини ўз меҳнати натижаларидан моддий манфаатдор қилиб қўяди. Моддий манфаатдорлик принципи социалистик жамиятнинг моҳиятидан келиб чиқади ва объектив зарурият бўлиб ҳисобланади. В. И. Ленин моддий манфаатдорлик принципига катта аҳамият берган эди.

Шуни унутмаслик керакки, меҳнатга қараб тақсимлаш ходимлар ўртасида маҳсулотни баравар тақсимлаш билан келиша олмайди. Маҳсулотларни тенг тақсимлаш марксизм-ленинизмга зиддир. Марксизм-ленинизм социализмдаги тенглик деб, моддий ва маънавий неъматларни ҳаммага баравар тақсимлашни эмас, балки, ҳаммадан аввал, барча меҳнаткашларнинг ижтимоий мулк бўлган ишлаб чиқариш воситаларига тенг муносабатда бўлишини, ҳамманинг эксплуатациядан озодлигини, барчага баравар меҳнат қилиш ҳуқуқи берилганлигини, ҳамманинг қобилиятига яраша меҳнат қилиши зарурлигини, кишиларнинг жинси, ёши, миллатига қарамасдан меҳнатига баравар ҳақ тўланишини тушунади.

Социалистик жамиятда меҳнатга қараб тақсимлаш икки формада: давлат корхоналаридаги ходимларнинг иш ҳақи формасида ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш кооперативлари аъзоларининг меҳнатини рағбатлантириш формасида бўлади.

Пропагандист давлат корхоналарида иш ҳақига тўхталар экан, социализмдаги иш ҳақи мазмун жиҳатидан капитализмдаги иш ҳақидан тубдан фарқ қилишига алоҳида эътибор бериши лозим.

Коммунистик жамият қурилиши даврида меҳнатга ҳақ тўлаш формалари янада такомиллашиб боради. Бу даврда ҳам халқнинг турмуш даражасини оширишнинг асоси меҳнатга ҳақ тўлашдан иборатдир. Жумладан, СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1966—1970 йилларга мўлжалланган бешйиллик план Директиваларида кўрсатиладики, меҳнаткашлар турмуш даражасини оширишнинг асоси аввалги йиллардагидек меҳнатга ҳақ тўлашни кўпайтиришдан иборат.

Иш ҳақи сиёсатининг иккинчи ўзига хос хусусияти — бу энг муҳим ишлаб чиқариш тармоқларида иш ҳақининг бошқа тармоқларга нисбатан устун даражада ўсиши ҳисобланади. Иш ҳақидаги бу сиёсат меҳнаткашлар даромадини оширишга қаратилган бўлибгина қолмасдан, шу билан бирга, бешйиллик планнинг бош вазифасини ҳал қилишга, мамлакат иқтисодий ривожланишини тезлаштиришга, ижтимоий ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини оширишга қаратилган.

МАРКСИЗМ—ЛЕНИНИЗМ АСОСЛАРИ МАКТАБИ ПРОПАГАНДИСТ ВА ТИНГЛОВЧИЛАРИГА ЁРДАМ

Планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги системасига ўтган корхоналарда моддий рағбатлантириш фонди ва социал-маданий тадбирлар ва уй-жой қурилиши фонди ташкил қилинмоқда. Бу фондлар корхона олган фойдадан ажратмалар ҳисобидан ташкил топади. Бу ажратмаларнинг миқдори реализация қилинган маҳсулотнинг ҳажми ёки фойда миқдори ва йиллик планда кўрсатилган рентабеллик даражасига боғлиқ равишда белгиланади.

Шундай қилиб, ҳозирги кунда планлаштириш ва иқтисодий рағбатлаштиришнинг янги системасига ўтган давлат корхоналарида ходимларнинг даромади уч манба асосида: 1) иш ҳақи фонди ҳисобидан, 2) моддий рағбатлантириш фонди ҳисобидан ва 3) ижтимоий истеъмол фонди ҳисобидан ташкил топади.

Пропагандист колхозларда меҳнатга ҳақ тўлаш формаларига тўхталар экан, унинг ўзига хос хусусиятларига эътибор бериши лозим. Маълумки, колхоз — коллектив хўжалик бўлиб, унинг ишлаб чиқариш воситалари, даромадлари умумхалқ мулки бўлмасдан, балки фақат шу коллектив аъзоларининг мулкидир. Шунинг учун колхозларда меҳнатга ҳақ тўлаш фонди колхоз даромадлари асосида ташкил топади ва у ўз навбатида шу колхоздаги меҳнат унумдорлигининг ўсиш даражасига боғлиқ бўлади.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Ижтимоий ишлаб чиқаришни ривожлантиришдан колхозчиларнинг моддий манфаатдорлигини ошириш тўғрисида»ги қарори билан барча колхозларда гарантияланган меҳнат ҳақини тўлашга 1966 йил июлидан ўтиш тавсия этилди. Меҳнат ҳақининг бундай даражасини таъминлаш учун ўзининг маблағи етишмайдиган иқтисодий қолоқ колхозларда Давлат банки кредитларидан фойдаланиш имкони берилди.

Юқори иқтисодий кўрсаткичларга эришган колхозлар гарантияланган меҳнат ҳақидан ташқари қўшимча меҳнат ҳақи ҳам тўлайди. Демак, колхоз қанчалик юқори кўрсаткичга эришса, колхозчиларнинг меҳнат ҳақи ҳам шунча юқори бўлади.

КПСС XXIII съезди Директиваларида шаҳар ва қишлоқ аҳолисининг турмуш даражасини янада яқинлаштириш, шаҳар билан қишлоқ ўртасидаги социал-иқтисодий ва маданий-маиший тафовутларни тугатишдан иборат тарихий вазифа қўйилди. Бу вазифани амалга ошириш учун, аввало, колхозчиларнинг пул ва натура даромадлари ишчи ва хизматчиларнинг иш ҳақидан тезроқ ўсиши кўзда тутилади. Агар бу бешйилликда ишчи ва хизматчиларнинг иш ҳақи 20 процент кўпаядиган бўлса, колхозчиларнинг жамоат хўжалигидан оладиган пул ва натура даромадлари 35—40 процент ортади.

Пропагандист ижтимоий истеъмол фондлари ҳақида гапирар экан, нима сабабдан социализмда моддий неъматларнинг бир қисми ижтимоий истеъмол фондлари орқали тақсимланишини, бу фондларнинг аҳоли реал даромадидаги ролини кўрсатиши лозим.

Ижтимоий истеъмол фондлари — бу социалистик жамиятда яратилган миллий даромадларнинг бир қисми бўлиб, бу қисм жамият аъзолари ўртасида бепул ёки имтиёзли шартлар билан тақсимланади.

Ижтимоий истеъмол фондлари мамлакат ишлаб чиқарувчи кучларининг ривожланиши, миллий даромаднинг кўпайиши асосида тез суръатлар билан ривожланиб бормоқда. Агар 1940 йилда СССРда ижтимоий истеъмол фондлари 4,6 миллиард сўмни ташкил қилган бўлса, у 1967 йилда 48,7 миллиард сўмни ташкил қилди ёки 10,6 марта кўпайди. Ўзбекистон ССРда эса ижтимоий истеъмол фондлари 1960—1966 йилларда 2 баравар кўпайди ва 1966 йилда 1,5 миллиард сўмни ташкил қилди. Ҳозирги кунда совет халқи барча даромадларининг 35 процентидан кўпроқ қисми ижтимоий истеъмол фандлари ҳиссасига тўғри келади.

1966—1970 йилларда СССРда ижтимоий истеъмол фондлари камида 40 процент кўпаяди ва 1970 йилга бориб 61 миллиард сўмни ташкил этади.

Бу бешйилликда ижтимоий истеъмол фондларининг уч асосий йўналишда кўпайиши кўзда тутилади:

1. Ёш авлодни боқиш, ўқитиш ва тарбиялашда давлатнинг иштироки кенгайиб боради.
2. Пенсия таъминоти яхшиланади, ишчи ва хизматчилар, колхозчиларнинг пенсия билан таъминланиш даражаси бир-бирига яқинлаштирилади.
3. Ижтимоий истеъмол фондлари билан ходимлар меҳнатининг алоқаси кучайтирилади.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Совет халқининг фаровонлигини янада ошириш чоралари тўғрисида»ги 1967 йил 26 сентябрь қарорига мувофиқ, 1968 йил 1 январдан бошлаб, 12 иш куни миқдорида отпуска олувчи ишчи ва хизматчиларнинг меҳнат отпускаси муддати 15 иш кунигача узайтирилди; вақтинча меҳнат қобилиятини йўқотганлик учун ишчи ва хизматчиларга бериладиган нафақалар учун иш стажи 8 йилдан ортиқ бўлганида иш ҳақининг 100 процентигача, иш стажи 5—8 йил бўлганда 80 процентгача оширилади; пенсия таъминоти янада яхшиланади, колхоз аъзоларининг кексалик учун пенсия олиш ҳуқуқини берувчи ёши 5 йилга камайтирилади; колхозчиларнинг инвалидлик учун оладиган пенсиясининг минимал миқдори оширилди.

Шундай қилиб, коммунизмга ўтган сари моддий ва маънавий неъматларнинг тобора кўпроқ қисми ижтимоий истеъмол фондлари орқали тақсимланади.

Бу тема бўйича, К. Маркснинг «Гота программасини танқид», В. И. Лениннинг «Давлат ва революция» асарларини, КПСС Программасининг II қисм, II бўлимини, А. Н. Косигиннинг «СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1966—1970 йилларга мўлжалланган беш йиллик плани юзасидан КПСС XXIII съездининг Директивалари» ҳақидаги докладининг VII бўлимини ўқиш тавсия этилади.

У. УМАРОВ,
иқтисод фанлари кандидати.

Р. Р. Шредер номли боғдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий-текшириш институтида кўплаб мевалар қатори 70 хил номдаги гилос ҳам ўстирилмоқда ҳамда улардан кўплаб ҳосил олинмоқда. Суратда: Тошбуви Гулматова гилос термоқда.

Х. Ҳайитмуҳамедов фотоси. (ЎзТАГ).

БАЛХИТСОЙ БОҒЛАРИ

Бу ерларда илгари гиёҳ ҳам ўсмасди. Энди бўлса, Балхитсойни Чирчиқ ўрмон хўжалигининг миришкорлари яшил либосга буркашди.

Сўнгги 6—7 йилда бу ерда дарахтзорлар ташкил қилиниб, 700 гектарли ўрмон-боғ яратилди. Ҳозир олма, олча, бодом, шафтоли каби мевали дарахтлар ўстирилмоқда.

Боғларнинг ривожи, ҳосилларнинг мўллиги, ўлкамизнинг сувли жойларидаги боғ-роғлардан қолишмайди. Ўрмончиларнинг мўлжали — бу янги боғлардан беш йилликнинг учинчи йилида дастлабки 50—60 тонна бодом, олча каби мевалар йиғиб олишдир.

Ўрмончи боғбонлар Балхитсойдаги каби Галвасой, Оқтош Хўжакент, Хумсон тепаликлари ёнбағирларида ҳам терраса ясаб, ана шундай яшил боғ-ўрмонлар ташкил қилишди. 1050 гектар ер ҳозир яшил либосга бурканган.

Энг муҳими шундаки, 30—40 даража қияликларда терраса ясаб, боғ яртиш ташаббусини Чирчиқ ўрмон хўжалиги ходимлари республикада биринчи бўлиб бошлашган эди. Терраса ясаш ташаббускори Анатолий Никифорович Моисеенко эса ибратли ишлари учун ўтган йили «Меҳнатда ўрнак кўрсатганлиги учун» медали билан тақдирланди.

— Ўрмончи боғбонларимизнинг бундан буёнги режалари янада катта, — дейди ўрмон хўжалигининг директори ўртоқ Ҳидой Носиров,—икки-уч йил ичида Бўстонлиқ тоғ ёнбағирларида яна камида 1000 гектар терраса ташкил қилиб, янги боғлар ташкил қилмоқчимиз.

Шу йилининг март, апрель ойларида Оқтош, Хўжакентда 110 минг туп кўчат ўтқаздик. Областимизнинг бошқа хўжаликларига ҳам ўз кўчатзоримиздан 155 минг туп мевали ва манзарали дарахт кўчати ва 2,5 минг туп гул кўчати етказиб бердик.

В. ҚОДИРОВ.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР
ОДАМЛАР
ВОҚЕАЛАР

ВЬЕТНАМ ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИ ОСМОНИДА УРИБ ТУШИРИЛДИ

ХАНОЙ, 10 июнь. (ТАСС). ВИА агентлиги хабар беради: Кеча Вьетнам халқ республикасининг зенитчилари Куангбинь вилояти тепасида Американинг «Ф—4» реактив қирувчи — бомбардимончи самолётини уриб туширдилар.

Аниқланган маълумотларга қараганда, 6 ва 8 июнь кунлари Вьетнам Демократик Республикаси осмонининг ҳимоячилари Вьетнам Демократик Республикаси территориясига ҳужум қилиб келган Америка ҳарбий ҳаво кучларининг яна тўрт самолётини уриб туширганлар. Шундай қилиб, Шимолий Вьетнам тепасида уриб туширилган Америка самолётларининг сони 2968 тага етди.

ПРЕЗИДЕНТ ДЕ ГОЛЛЬ НУТҚИ

ПАРИЖ, 8 июнь. (ТАСС). Кеча кечқурун президент де Голль Франциядаги жўшқин воқеаларга, шунингдек вазиятнинг бундан буён ривожланиб бориш истиқболларига нисбатан ўз қарашларини баён қилиб берди. У, яқинда миллат мажлисига ўтказиладиган сайлов натижалари «яхши» бўлиб чиқмоғи учун французларни ўз теварагига жипслашишга чақирди.

Франция давлатининг бошлиғи радио ва телевидение орқали яна мамлакатга мурожаат қилди. Бу сафар унинг мурожаати журналист, «Фигро литерэр» журналининг бош редактори Мишель Друа билан суҳбат тарзида бўлди.

Де Голль, 29 майда Парижни 24 соат ташлаб чиқиб кетган куним истеъфога чиқиш кайфиятида эдим, деди. Сўнгра деди у, башарти истеъфога чиқадиган бўлсам, республиканинг кули кўкка совуриладиган даҳшатли фалокат юз беради, деб ўйладим ва яна вазифамда қолишга қарор бердим...

Президент де Голль умумий забастовка натижасида «мамлакат қақшатгич палаж бўлиб қолди» деб уқтирди.

Унинг айтишича, коммунистлар мамлакатнинг шу «палаж ҳолатидан» фойдаланиб, биринчидан, ишчиларнинг моддий турмуш шароитлари яхшиланишига эришмоқчи ва, иккинчидан «ишни республика президенти истефо беришига» келтириб қўймоқчи бўлганлар.

Президент ҳукумат составида яқинда бўлган ўзгаришлар масаласига ўтиб, бу ўзгаришлар «ҳозирги танглик шароитида бўлиши турган гап эди», деди.

Сўнгра де Голль ҳозирги жамиятнинг тез ривожланиб бораётганлигига тўхталиб ўтди. Бу жамият бир авлод умри мобайнида икки даҳшатли урушни бошидан кечирган ва ларзага келиб турган жаҳонда яшамоқда. Президент шундай ларзаларга мисол қилиб, Америкадаги янги воқеаларни Осиё, Африка, Америкадаги хавфли можароларни» тилга олди.

Де Голль ҳозирги жамиятнинг ривожланиш йўллари ҳақида гапирар экан, аллақандай «учинчи йўл» мамлакат иқтисодий ҳаётида бутун аҳолининг қатнашиш йўли ғоясини олға сурди. Мазкур йўлни коммунизмга ва капитализмга қарши қилиб қўйди.

У, мамлакат олий ўқув юртларини қайтадан тузиш масаласига ҳам тўхталиб, олий ўқув юртлари ҳозирги жамият эҳтиёжларига мосланмоғи керак, деди.

Президент миллат мажлисининг тарқатилиб юборилиши ҳақида гапириб, бу мажлис составида ҳақиқий кўпчилик бўлмаган эди, деди. Мавжуд кўпчилик эса, шахсий кураш жараёнида заифлашганди, миллат мажлисининг бошқа группаларига келганимизда, улар мамлакат учун ҳалокатли сиёсатдан ташқари бирон сиёсатни қўллаб-қувватлай оладиган кўпчиликни ташкил қилишга қодир эмас эди, деб уқтирди де Голль.

Мамлакатда вужудга келган танглик, деди де Голль, миллат мажлисининг ихтиёридан ташқарида ўтди ва унингсиз ҳал қилинди.

Пировардида де Голль ўтказиладиган парламент сайлови масаласига тўхталди. «Сайловчиларнинг маслаҳатлашиши ҳеч қачон ҳозирдагичалик катта аҳамиятга эга бўлмаганди, чунки амалда масаланинг тақдири шу маслаҳат оқибатига боғлиқ», деди у.

Де Голль ўзи тайинлаган, сўнгра яна ўзи кечиктирган референдум масаласига тўхталиб, у кейинчалик «ўз вақтида ва мақбул шаклда ўтказилади», деди. «Ҳозирча гап сайлов тўғрисида боряпти», деб такрорлади де Голль.

ФРАНЦИЯ КОМПАРТИЯСИНИНГ БОШ СЕКРЕТАРИ ВАЛЬДЕК РОШЕ БАЁНОТИ

ПАРИЖ, (ТАСС). Де Голль телевидение орқали суҳбат ўтказганидан сўнг Франция компартиясининг бош секретари Вальдек Роше Франс Пресс агентлиги мухбирига бундай деди: «Де Голль Франция коммунистик партиясига яна бир марта ҳуруж қилди, чунки компартия меҳнаткашлар манфаатларининг энг эҳтиросли ҳимоячиси ва якка ҳокимдорлик режимининг қатъий душманидир».

В. Роше де Голльнинг, мен танлаган «учинчи йўл» фақат коммунизмгагина эмас, шу билан бирга капитализмга ҳам қаршидир, деган гапини «уччига чиққан социал сафсатабозлик», деб таъкидлади.

«Миллион-миллион меҳнаткашлар забастовка бошлаган эканлар, бу нарса шунинг учун рўй бердики, де Голль ҳокимияти ўн йилдан бери меҳнаткашларнинг манфаатларини ҳам, шунингдек мамлакат манфаатларини ҳам йирик капиталистик монополияларнинг талабларига қурбон қилиб келди, де Голльнинг ўзи шу монополияларнинг вакилидир», — деб таъкидлади В. Роше.

«Ўз талабларининг қондирилиши учун ва ўз муддаолари учун жисмоний ва ақлий меҳнат ходимлари олиб бораётган курашда Франция коммунистик партияси уларни актив қўллаб-қувватлайверади».

Франция коммунистик партияси, деди пировардида В. Роше, барча жисмоний ва ақлий меҳнат меҳнаткашларини, барча демократларни бўлажак сайловда деголлизмни мағлубиятга учратмоқ ва демократия ғалабасини таъминламоқ учун бирлашишга чақиради.

ЖОНСОННИНГ ЭЪТИРОФИ

ВАШИНГТОН, (ТАСС). Лос-Анжелесда сенатор Роберт Кеннедининг ўлдирилиши — Қўшма Штатларда ҳукм сурган жиноятчилик муҳитининг оқибатидир. Бу мамлакатда ўт очувчи қурол ишлатиб қилинадиган жиноятлардан ҳар йили 6500 киши ҳалок бўлиб турибди. Президент Жонсон сенатор Кеннеди ўлдирилганидан сўнг АҚШ конгресси вакиллар палатаси билан сенати раисларига йўллаган мактубида мана шу фактни тан олди. Президент ўт очувчи қуролларни эркин сотиш кишиларни кўплаб ўлдириш сабабларидан биридир, деб ҳисоблайди. Унинг сўзларига кўра, Қўшма Штатларда ўтган йилнинг ўзидагина 2 миллион милтиқ ва пистолет сотилган — президент конгрессдан қурол сотишни назорат қилиш тўғрисида қонун қабул қилишни сўрайди.

Америка матбуоти, ҳозирга қадар сенаторлар ва вакиллар палатасининг аъзолари қурол ишлаб чиқариб, қурол савдосидан миллиард-миллиард доллар фойда орттираётган корпорацияларнинг тазйиқи остида шундай қонун қабул қилишдан бўйин товлаб келдилар, деб ёзади.

Шу йил Софияда студент ва ёшларнинг IX Жаҳон фестивали бўлиб ўтади. Болгария пойтахтида ҳозир фестивалга қизғин тайёргарлик кўрилмоқда.
Суратда: «Диана» комплекс қурилиши корпусининг кўриниши. Бу бинода фестиваль қатнашчилари яшайди.
БТА—ТАСС фотоси.

Ўзбекистон трактор-йиғув заводида беш йилликнинг учинчи йили топшириғини муддатидан илгари бажариш учун курашаётганлар сафи тобора кенгайиб бормоқда. Социалистик мусобақа кун сайин қулоч ёймоқда. Ўртоқ Анвар Каримов ҳам бу мусобақада салмоқли ютуқларни қўлга киритяпти. Пешқадам слесарь меҳнатсеварлиги, топшириқни доимо ошириб адо этиши билан коллективнинг муносиб ҳурматини қозонмоқда.

М. Нуриддинов фотоси.

ЎЗБЕК ТИЛИНИНГ ИЗОҲЛИ ЛУҒАТИ

«Миллий тилларнинг изоҳли луғатлари» нутқ маданиятининг қудратли қуроли бўлиши билан,—деб ёзган эди академик В. В. Виноградов,—айни замонда, у шу маданиятнинг маҳсули ҳамдир». «Маданиятли халқни изоҳли луғатсиз тасаввур этиш мумкин эмас» деган эди грузия тилшунос олими академик А. С. Чикабава.

Ҳозир Ўзбекистон ССР Фанлар академияси тил ва адабиёт институтининг луғат сектори «Ўзбек тили изоҳли луғати»ни тайёрлаш устида қизғин иш олиб бормоқда. Ўзбек тили изоҳли луғатининг юзага келиши ҳар бир маданиятли кишининг, халқимизнинг катта маданий бойлиги бўлиб қолади.

Икки томдан иборат «Ўзбек тили изоҳли луғати» уч юз автор листга яқин ҳажмда бўлади. Китобнинг биринчи қисми («А» дан «Р» ҳарфи орасидаги сўзлар доираси) 1970 йилда—улуғ Лениннинг туғилган куни шарафига бағишланиб чиқарилиши мўлжалланган.

Бу муҳим катта ишимиз Москвада «Совет Энциклопедияси» нашриётида чоп этилиши олдидан расмийлаштириб қўйилганлиги учун луғатнинг дастлабки қисми пешма-пеш нашриётга юбориб турилибди. Изоҳли луғатни тузишда ва таҳририй ишларида Ўзбекистонда кўзга кўринган тилшунос олимлар, филология фанлари докторлари ва фан кандидатларидан Қ. Хоназаров, С. Иброҳимов, А. Ҳожиев, З. Маъруфов, А. Рустамов, Н. Ҳабибуллаев, С. Акобиров, М. Миртожиев, Н. Маматов, Т. Алиқулов, Г. Н. Михайлов, Н. Альхамова, Ш. Толипов, мазкур мақола муаллифи ва бошқалар актив қатнашмоқдалар. Бундан ташқари луғатга ҳар соҳа бўйича мутахассислардан айрим-айрим редакторлар белгиланди. Луғатнинг бош редактори қилиб луғат секторининг бошлиғи З. Маъруфов тайинланди.

Ўзбек тили изоҳли луғати, ҳозирги замон ўзбек адабий тилининг норматив луғати сифатида, Октябрдан сўнгги давр материалларига асосланади. Шу мақсадда, луғат сектори картотека фонди, вақтли матбуот материаллари билан бир қаторда, совет ёзувчиларининг асарларини ўрганиб, бирма-бир ҳар бир сўзга алоҳида-алоҳида карточкалар — мисоллар тайёрлаган. Ҳозир фондимизда атоқли ёзувчи-шоирларимиз яратган ижодий хазинадан тортиб, характерли мақола ва хотиралардаги сўз бойлиги қамраб олинган картотекага бой манбага эгамиз.

Луғат имло қоидаларига тўла амал қилганя ҳолда норматив луғат сифатида, эскирган ва диалектал сўзларни, китобий ва айрим фан-техникага оид терминларни махсус белгилар билан ажратиб кўрсатади, маъноларини чегаралаб беради.

Луғатнинг яна бир хосияти шундаки, бу—энг муҳими, асосий сўзларнинг этимологиясини—асли қайси тилга мансублигини қисқа, аммо тушунарли бир тарзда ойдинлаштиради. Бу иш ўзбек тили луғатчилигида катта бир янгиликдир.

Луғат ўз ичига ўзбек тили сўз хазинасидаги мавжуд барқарор сўзлардан 60.000 ни қамраб олмоқчи. Бу сўзлар, асосан, ўзбек тили сўз бойлигини намойиш қилиб беради. Уларнинг ранг-баранг ҳамма маънолари тартибли равишда луғат тузиш учун тасдиқланган «Қўлланма» асосида бирма-бир изоҳланади, мисоллар билан тасдиқланади. Саралаб танланган карточкалардаги мисоллар сўзнинг хилма-хил маъноларини батартиб очиб беради, изоҳларни тасдиқлайди, тилдан тўғри фойдаланишга ундайди.

Бош сўз ва унга оид барча материал (компонентлар) луғат мақоласини ташкил қилади. Тўла луғат мақоласининг тузилиши қуйидагича бўлади: бош сўз (агар бош сўз бир маъноли бўлса, грамматик ва стилистик белгилар қўйилади), сўнг изоҳ ва изоҳни тасдиқловчи мисоллар, цитаталар, фразеологик бирикмалар, келтирилади. Ниҳоят, ромб белгисидан сўнг фразеологик чатишмалар берилиб, изоҳланади.

Шубҳасиз, изоҳли луғатнинг асосий вазифаси, ҳозирги ўзбек адабий тилидаги мавжуд маъноларни тўлалиги билан ҳар томонлама изоҳлаб бериш, тасдиқлаб кўрсатишдан иборатдир. Луғат бевосита тилдан тўғри фойдаланишга, биринчи навбатда, ҳар бир сўз-терминни аниқ ишлатишга, тўғри талаффуз қилишга воситачилик қилади.

Ҳолбуки, радио ва телевидение орқали сўзловчилар орасида «аҳоли» сўзини «оҳоли», «шараф» сўзини «шароп» шаклида талаффуз қилувчилар кўп учраб туради. Газета ва журналларда, ҳатто айрим китобларимизда ҳам бундай камчиликларга йўл қўйилмоқда.

Ўзбек тили изоҳли луғатининг майдонга келиши ўзбек халқи маданиятининг яна бир поғона юқори кўтарилиши демакдир. Мазкур луғат назарий-илмий жиҳатдан ўзбек тилшунослигига ҳам, амалий жиҳатдан бутун халқимиз маданиятига ҳам ҳусн бўлиб тушади.

С. ЗУФАРОВ,
Пушкин номидаги Тил ва адабиёт институтининг катта илмий ходими, филология фанлари кандидати.

Тошкент янгиликлари

МАШИНА ХАТ САРАЛАЙДИ

Тошкентликлар олисдаги ёри-биродарлари, қариндош-уруғларидан ҳар куни неча юз минглаб хат-хабар, совға-саломлар олишади. Уларни ниҳоятда тезлик билан адреслар бўйича саралаб, эгасига етказиш почта ходимларидан озмунча куч ва ғайрат талаб этмайди.

Инженер ва конструкторлар почта ходимлари меҳнатини енгиллаштириш ва хатлар ҳаракатини тезлаштириш мақсадида мактубларни сараловчи агрегатлар ихтиро этдилар. Шундай машиналарнинг дастлабкилари ҳозир Тошкентда ишлаб турибди.

Куни кеча аэропортда авиапочтани саралаб берадиган механизациялашган пункт ишга туширилди. Самолётларда Тошкентга жўнатилган корреспонденциялар ва посилкалар электрон машиналар ёрдамида зудлик билан саралаб берилади.

Шаҳар алоқа бўлимларида энди заказ хатлар қабул қилувчи алоҳида ходим керак эмас. Бу ишни ҳам машина бажаради. Автоматга 10 тийин ташласангиз, у қўлингизга квитанцияни тутқазади.

ДЎСТЛАР ҲУЗУРИДА

Яқиндагина биз Тожикистон адабиёти ва санъати вакилларини қизғин кузатиб қолдик. Улар ўн кун давомида ўзбекистонлик биродарларини жозибали куй ва шўх рақслари билан хушнуд этган эдилар.

Мана энди ўзбеклар Эстонияга бориб, ўз санъатлари билан дўстларимизни мамнун этишади. Ҳозир эстониялик дўстлар ҳузурига бориш учун катта тайёргарлик ишлари кўрилаётир. Эстонияда шоирларимиз, ёзувчиларимиз, хонанда ва созандаларимиз рассом ва кинчиларимиз ўзларининг янги-янги ижодлари билан дўстларимизни таништиришади.

Бундан ташқари, Тошкентимизга Германия Демократик Республикасининг санъаткорлари ташриф буюришади. Немис дўстларимиз бир ҳафта давомида ўз маданият муваффақиятларини намойиш қилишади.

«ОКТЯБРЬ ЎН ЙИЛЛИГИ» ДАМ ОЛИШ УЙИДА

Тошкентнинг Қибрай қишлоғидаги «Октябрь ўн йиллиги» дам олиш уйи баҳаво, ҳушманзара ерга жойлашган. Бу ерда дам олувчилар учун ҳамма шароит муҳайё. Яқинда ҳаваскор рассом Ё. Одилов Қибрайда бўлиб бир неча суратлар чизиб келди. Юқорида (чапдан) дам олиш уйидаги Пушкин ҳайкали, «Октябрь ўн йиллиги» атрофидаги қишлоқ кўриниши, пастдаги суратда эса дам олиш уйи йўлкаларидан бири тасвирланган.

ХАРИДОР МИННАТДОР

Орджоникидзе район матлубот жамиятига қарашли Қибрайдаги 1-озиқ-овқат магазини харидорлар билан доим гавжум бўлади.

Сотувчиларнинг қўли-қўлига тегмайди. Улар харидорларни очиқ чеҳра билан кутиб олишади, чаққонлик ва хушмуомалалик билан муносабатда бўлишади. Шунинг учун ҳам магазин ходимлари ойлик ва квартал планларини ҳамиша ортиғи билан бажаришади. Масалан, ўтган ой плани 42 минг сўм ўрнига 45 минг сўм қилиб бажарилди. Квартал плани эса 125 минг сўм ўрнига 133 минг сўм қилиб адо этилди. Магазинда асосан комсомол-ёшлар ишлашади. Улар харидорларнинг талаб ва эҳтиёжларини ҳамиша ҳисобга олиб боришади. Сотувчилардан Саида Зоҳидова, Улфат Маҳкамбоева, Анор Тошбоева ўртоқларнинг хизматидан аҳоли хурсанд.

Магазинда ҳамма нарса жой-жойида. Маҳсулотлар прилавкаларда расамади билан териб қўйилган, нархлари ёзилган. Магазиннинг ичи ҳам, теварак атрофи ҳам топ-тоза, ёғ тўкилса ялагудек.

— Ширин сўз жонга роҳат бахш этади, — дейди харидор Ҳаким ота, — бу дўконда ишлаётган қизлар бири-биридан яхши. Улар ҳамиша очиқ юз, ширин сўз. Барака топишсин.

Таклиф ва мулоҳазалар дафтарини варақлар экансиз, харидорлар ёзган самимий сўзларни ўқийсиз. Дафтар магазиннинг кўринарли жойига осиб қўйилган. Ҳар бир харидор ўз талаб ва истакларини ёзиб қолдириши мумкин.

Магазин мудири коммунист Миразиз Миртўраев ёш сотувчилар билан тез-тез суҳбат ўтказиб, уларни ҳамиша пок ва ҳалол бўлишга ундайди. Аҳолининг талаб ва эҳтиёжларини қондириш учун жон-дили билан ҳаракат қилади.

Хуллас, Қибрайдаги бу магазин ходимлари харидорларга маданий савдо хизмати кўрсатишда бошқаларга ўрнак бўлишяпти.

О. БОБОКАЛОНОВ.

СОВЕТ МЕДИЦИНАСИНИНГ ЭЛЛИК ЙИЛЛИГИГА

ГЎЗАЛЛИК СОҲИБАСИ

ЎША аянчли кунларни, бедорликда ўтган тунларни эслади дегунча Қумри опанинг юраги зориқиб, бутун вужудини титроқ босади.

...1941 йилнинг қаҳратон қиш фасли эди. Изғирин шамол, атрофдан қор гурпиратади. Тошкент вокзали одамлар билан гавжум. Кўпчилиги — оқ халатли кишилар — жафокаш шифокорлар...

Ўрта бўйли, тим қора икки сочини орқасига ташлаган Қумри ҳам ўз ҳамкасблари билан перронда турибди.

Поезд вокзалга кириб келди. Жанг майдонларида оғир жароҳатланган жангчилар келтирилган эди. Медицина ходимлари ва ҳамширалар беморларни олиб чиқа бошлашди. Қумри ҳамшира дугоналари билан ўнга яқин беморни «тез ёрдам» машинасига жойлаштирди. Кейин шофернинг ёнига ўтирди. Машина жойидан қўзғалди.

...Қумри Исломова 1937 йилда пойтахтимизда Охунбобоев номли медицина билим юртини муваффақиятли тугатиб шу ерда ўқитувчи қилиб, ишга қолдирилди.

Қўққисдан уруш бошланиб, шаҳримизнинг кўплаб шифокорлари фронтга отланди. Шунда Қумрини Тошкент шаҳридаги 1-стомотологик поликлиникага ишга юборишди. Энди у врач-ортопед.

..Қумри кун бўйи беморларни даволаб толиққаниданми, машинанинг чайқалиб боришидан кўзи илинган экан, шофернинг «Қумрихон, етиб келдик» деган овозидан уйғониб кетди.

Беморларни ичкарига олиб киришди. Поликлиника кичкинагина бир хонада жойлашган, устига-устак хона қоронғи ва совуқ эди.

Қумри навбат билан беморларнинг касалларини аниқлаб чиқди. Айрим жангчиларнинг битта ҳам бутун тиши қолмаган, кўпларининг икки лунжи шишган.

Қумри ишга киришиб кетди. Жангчиларнинг синган, томири зил кетган тишларини даволар, лозим топганлардан ясама тишга қолип олар ё бўлмаса дори қўярди.

Иш билан бўлиб чарчаганини ҳам билмаган экан. Хонадан чиқди-ю, стулга суянганича ўтириб қолди.

Шунда ҳамширалардан бири чиқиб: «Дам олсангиз бўлмайдими? Уйингизга кетаверинг» деди.

Қумри унамади. «Уйга кетсам, беморларнинг ҳоли не кечади» деган ўй билан ўрнидан турди. Айтгандай, эртага навбатдаги эшелон келади. Бунга ҳам тайёргарлик кўриш керак.

У ҳамшираларни атрофига тўплаб, «гипсни қориштириш керак, шу бугуноқ ўнта ясама тиш тайёрлаб қўйсак ёмон бўлмайди» деди. Қумри ҳозиргина уйдан келтирилган овқатни ҳамширалар билан тамаддиқ қилиб бўлгач, яна ишга киришди. Уруш йилининг ҳар бир куни ана шу зайлда ўтди.

Одатда у ишдан кеч қайтарди.

— Ҳа қизим, ҳаёллаб қолдинг, — дерди онаси.

Қизининг икки юзи чўғдек ловуллар, икки кўзи уйқусизликдан ич-ичига кириб кетган. Иситманг баланд-ку қизим, ё тобинг йўқми?

— Йўқ, шунчаки бироз толиқдим, — деди у. — Бугун иш кўпроқ бўлди. Эшелонни кунботарда кутиб олдик...

Шу пайт дадаси Шоюсуф ака келиб қолди. У тажрибали врач, шаҳар дорихоналарининг бирида ишларди. Қумри хонтахта устига иккита таълай тишни қўйди. Улардан бири каучукдан, иккинчиси эса пластмассадан тайёрланган эди.

Шоюсуф ака пластмассадан тайёрланган тишни қўлга олиб, синчиклаб кўздан кечира бошлади. У оппоқ ва сип-силлиқ бўлиб, кўринишидан асл тишдан фарқ қилмасди. Каучукдан тайёрлангани эса жуда ҳам оғир, кўриниши дағал, яна унда одам организми учун зарарли моддалар ҳам бўлади.

Қумри ҳам каучукни пластмасса билан алмаштириш устида кўпдан бери бош қотириб келарди. Ўзи пластмассадан тиш тайёрлаб, тажрибалар ўтказди. Натижаси ёмон бўлмади. Мана бугун шу масала юзасидан отаси билан маслаҳатлашмоқчи эди.

— Жуда соз, — деди ҳурсанд бўлиб дадаси — буни тажрибага қўрқмасдан дадил тадбиқ этабер...

Пластмассадан тайёрланган тиш «стомакс» деб ном олди. Шу йили шаҳар Совети «стомакс»ни медицинада қўллаб, мукаммал ўзлаштириб олгани ва самарали меҳнати учун Қумри опани «Фахрий ёрлиқ» билан тақдирлади.

Кейинчалик СССР Олий Совети Президиумининг Фармони билан Қумри Исломова 1941—1945 Улуғ Ватан уруши йилларида «Шавкатли меҳнати учун» медали билан мукофотланди. Бу тўрт йиллик шарафли ва оқилона меҳнатга берилган катта мукофот эди.

Уруш тугаб, тинч ҳаёт бошланди. Биринчи стомотологик поликлиника янги ҳашаматли бинога кўчирилди. Давола..., болалар, хирургия ва ортопедия бўлимлари ташкил этилди.

Мана 28 йилдирки, Қумри опа Исломова шу поликлиникада ортопедия бўлимига раҳбарлик қилиб келмоқда. Бу бўлимда ҳозир 9 врач-ортопед ва 14 техник ишлаяпти. Опанинг шогирдларидан бири Мукамбар Файзуллаева билан суҳбатда бўлганимизда бундай деди:

Қумри опамларда асл шифокорга хос ажойиб хислатлар бор. Бўлимимизга кириб келган ҳар бир беморни Қумри опам ўзларига яқин тутиб қарши оладилар. Аввал ҳол-аҳвол сўрашиб, сўнг иш бошлайдилар. Эсимда, бундан саккиз йил муқаддам Тошкент медицина институтини тугатиб, шу поликлиникага ишга келгандим. Қўлимда тажрибам йўқ. Шунда Қумри опам ёрдамга келдилар.

СССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг аълочиси Қумри Исломова 50 ёшга тўлди. Уни ярим асрлик тўйи билан табриклаймиз. Қўлингиз сира дард кўрмасин!

И. ЮСУПОВ.

Суратда: Қумри опа Исломова иш устида.

А. Абалян фотоси.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

ФУТБОЛ МАЙДОНЛАРИДА

ЧЕМПИОНЛАР КУЧЛИ ЧИҚДИ

8 июнда Римда Европа чемпионатининг ҳал қилувчи мусобақалари бўлди. СССР футболчилари жаҳон чемпиони — Англия командаси билан учинчи ўрин учун курашдилар. Совет командаси бу ўйинга ҳам Италия билан бўлган учрашувдаги составда тушди: Пшеничников, Истомин, Шестернев, Каплични, Афонин, Логофет, Малофеев, Ленев, Банишевский, Бишовец, Еврюжихин. Англия терма командаси составида эса 1966 йил жаҳон чемпиони номини олган саккиз футболчи ўйнади. Учрашув гарчи совет командасининг ҳужумлари билан бошланган бўлса-да, инглизлар биринчи тайм ўртасига келиб ўйинни тенглаштирдилар ва сўнгра ташаббусни қўлга олдилар. 39-минутда Бобби Чарльтон, 61-минутда Херст урган тўплар Англия командасининг ғалабасини таъминлади.

Совет командаси ҳужумчилари эса рақиблар дарвозасига айтарлик хавф сололмадилар. СССР футболчиларининг Италия командаси билан уч кун аввал бўлган 120 минутлик «жанг»ги ўйинчиларимизни чарчатиб қўйганлиги сезилди. Бу мағлубиятдан сўнг командамиз Европа биринчилигида, икки йил аввал жаҳон чемпионатидаги каби тўртинчи ўринда қолди.

Биринчи ўрин ва қитъа чемпиони тақдири эса саккизинчи июнь куни бўлган учрашувда ҳал этилмади. Финалчилар —Италия билан Югославия футболчилари ўртасидаги асосий 90 минутлик вақт ҳам, сўнгра 30 минутлик қўшимча вақт ҳам ғолибни аниқлаб беролмади. Учрашувнинг биринчи таймида югославияликлар ҳисобни очган бўлса, танаффусдан кейин майдон эгалари жавоб тўпи уришди. Қитъанинг энг кучли командасини аниқлаш учун 10 июнда бу икки команда қайтадан учрашди.

«ПАХТАКОР» ЯНА ЧЕКИНДИ

Ўтган шанба куни Тошкентнинг «Пахтакор» командаси Ростов шаҳрида маҳаллий армиячилардан 1:3 ҳисобида енгилди. Ростовликлар ўзларининг мамлакат чемпионатидаги 300-юбилей ўйинини зўр кўтаринкилик билан ўтказдилар. Учрашувнинг биринчи бўлимида Матвеев ва Копаев иккита тўп киритдилар. Танаффусдан сўнг эса Буров ҳисобни СКА фойдасига 3:0 га етказди. 70-минутда Абдураимовнинг олисдан зарб билан урган штраф тўпигина қўл келди.

Бу мағлубиятдан сўнг ҳамшаҳарларимиз турнир жадвалида 19-ўринга тушиб қолдилар. Ростов армиячиларидан ташқари Москванинг «Динамо» ва «Қайрат» командалари ҳам улардан ўзиб кетди. Москва динамочилари Тбилисида ўз клубдошларидан бир очко олдилар (0:0). «Қайрат» эса Кутаиси шаҳрида 1:1 ҳисобида дурангга эришиб, 8 очко тўплади ва тўплар нисбати жиҳатидан «Пахтакор»дан олдинга ўтиб олди.

Шу турнинг бошқа учрашувларида қуйидаги ҳисоблар қайд қилинди: «СПАРТАК» — «ЧЕРНОМОРЕЦ» — 2:0. «АРАРАТ» — ЦСКА — 1:1. «НЕФТЧИ» — «ЗАРЯ» — 0:0. «ДИНАМО» (Кировобод) — «ШАХТЕР» — 1:1, «ТОРПЕДО» (МОСКВА) — «ДИНАМО» (Минск) — 1:1; «КРИЛЬЯ СОВЕТОВ» — «ЗЕНИТ» — 0:2; «ЛОКОМОТИВ» — «ДИНАМО» (КИЕВ) — 0:1.

Ҳозир турнирда 12 ўйинда 19 очко тўплаган Москванинг «Спартак» командаси пешқадамлик қилмоқда. Киев динамочилари эса 13 ўйиндан кейин 18 очко қўлга киритдилар. Учинчи ўринда бораётган Москва автозаводчилари 12 ўйиндан сўнг 16 очкога эгалар.

БИЗГА ЁЗАДИЛАР

САМАРҚАНДГА САЁҲАТ

Яқинда шаҳримиздаги 3-босмахона ишчи-хизматчилари Самарқанд шаҳрига туристик саёҳатга бордилар. Улуғбек обсерваторияси, Гўри Амир мақбараси, Регистон, Садриддин Айний музейи матбаачиларда катта таассурот қолдирди.

Энди босмахона ходимлари Фрунзе шаҳрига саёҳатга бориш учун тайёрланмоқдалар.

А. НОРҚУЛОВ,
Тошкент.

МАКТАБ СПОРТЧИЛАРИ

Орджоникидзе районидаги 32-ўрта мактаб физкультурачилари спортнинг баскетбол, волейбол, қўл тўпи, енгил атлетика, футбол, стол тенниси каби турлари билан мунтазам шуғулланадилар. Улар жуда кўп мусобақаларда район биринчилигини қўлга киритдилар. Ҳаммадан ҳам яқинда қўл тўпи бўйича бўлган ўйинлар қизиқарли ўтди. Мактаб командаси 33, 34, 51-ва бошқа мактаблар спортчилари билан беллашиб, рақибларини мағлубиятга учратдилар ва биринчи ўринни эгалладилар. Район чемпиони номини олган командада У. Иноғомова, Х. Ғаниева, М. Усмонова ва М. Ғафурова сингари қобилиятли спортчи қизлар бор.

Л. УСМОНОВА.

ҚИЗЧА ҚУТҚАРИЛДИ

Анҳорда оқаётган зилол сув қирғоққа урилиб тўлқинланади. Етти ёшли Насиба Саидаҳмедова жажжи сингилчаси билан анҳор ёқасида ўйнаб ўтиришарди. Ўйинқароқ Насиба гул териб келиш учун кетиб синглисини ёлғиз қолдиради. Анҳорда қалқиб келаётган коптокни кўрган Назира уни оламан деб сувга интилганда анҳорга тушиб кетди. Мактабдан келаётган Ҳосият Эшонқулова фалокатга учраган қизчани кўриб қолди. Ҳосият иккиланиб ўтирмай ўзини сувга отиб Назирани фалокатдан қутқаради.

Ҳаёти сақланиб қолинган Назиранинг ота-онаси 15-мактабнинг ҳушёр ўқувчиси Ҳосият Эшонқуловага чуқур миннатдорчилик билдиришди.

Ҳ. ТОШМАТОВ.
Янгийўл.

„ОҚ“ АРОҚНИНГ ҚОРА ИШИ

Чирчиқлик тўрт улфат Қ. исмли дўстининг уйига ташриф қилишди.

Йўқ, улар меҳмон сифатида эмас, балки чанқоқларини ароқ билан босиш учун тўпланишган эди. Шундай ҳам бўлди. Тўрт улфат аввалига бир-бирлари учун, бир-бирларининг соғлиқлари, ишлари учун ичишди. Бўшаган шишалар бирин-кетин хонтахта тагида юмалайверди. Ҳа, «учун-учун»лар, рюмкаларнинг жаранг-журинглари кечгача тинмади.

Тўрт улфат кун қорайганда бешиктебратардек чайқала-чайқала кўчага чиқишди. Улар орасида «Химкомбинат» инженери Қўрғон Носиров ҳам бор эди.

Носиров ширакайф ҳолда уйига кириб келди. Уйида хотини йўқлигини билгач, ўзича тўнғиллай-тўнғиллай кўчага чиқди. Хотинини излаб, қайнағаси Самиғ Сахатовнинг уйидан топди. Буни қарангки, ўхшатмасдан учратмас, дегандек, қайнағаси Сахатов ҳам олдига яримта шишани қўйиб, кўзларини мужгон қилиб ўтирган экан. Қўрғоннинг хотини Раҳима ҳам шу ерда, акасининг уйида.

Қўрғон уйга кириши билан хотинини уйга кетишга ундайди. Шунда Раҳима чой ўрнида ароқ хўплаб ўтирган акасига ўгирилади-да, «Кўрдингизми, ака, уйда ҳам шу аҳвол, мана бу ерда ҳам менга тинчлик бермаяпти» деб унинг занг босган фикрини чархлайди. «Шер» бўлиб ўтирган қайнаға Самиғ Сахатов синглисининг гапи билан куёви Қўрғон Носиров устига ташланади.

Икки маст бир неча дақиқа бир-бири билан олишишади. Охири кайфи-сафо билан бошланган иш уч боланинг отаси, инженер Қўрғон Носировнинг ўлими билан тугайди.

Самиғ Сахатов «оқ» ичиб, ўша вақтда «шер»дек бўлиб ўтирган эди. Ҳозир эса ўз қилмиши учун панд еган «жониворлек», юрт олдида, эл, қариндошлар олдида бўйни хам бўлиб қамоқда ўтирибди.

Таажжуб. Қўрғон билан Самиғку қип-қизил маст бўлса, хўш, Раҳима ҳам маст эдими? Унга нима бўлди, ахир, маст кишининг тилини қайраб, гиж-гижлатиб қўйишга уни нима мажбур этдийкин? Қандай виждони бордийкин? Гапнинг қисқаси, агар Раҳима кўпни кўрган, эс-ҳушли, оқ билан қорани ажрата оладиган бўлганда эди, икки оловни бундай бир-бирига туташтирмаган бўларди. Турмуш ўртоғи Қўрғон «юр уйга кетамиз» деган таклифига тўғри тушуниб, уйига — болалари ёнига қайтганида бундай кўнгилсиз воқеанинг сабабчиси, уч фарзандининг отасиз қолишига ўзи айбдор бўлиб қолмаган бўлур эди.

А. АСИЛОВ,
жамоат қораловчиси.
Ф. САФИЕВ,
халқ маслаҳатчиси.

БИЛДИРИШ

Тошкент ишчи-мухбирлар университети тингловчиларининг якунловчи машғулоти 12 июнь, чоршанба куни ўтказилади.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

(3-канал)

13.00 дан — Москва кўрсатади.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

17.55 — Кўрсатишлар программаси.

Рус тилида: 18.00 — Теleянгиликлар 18.15 — Шаҳримизнинг озодалиги ва гўзаллиги учун, 18.35 — Ўсмирлар цирки (болалар учун), 19.05 — Ёзги дам олиш пайтида.

Ўзбек тилида: 19.35 — «Ёшлик» почтаси, 20.15 — Телеянгиликлар, 20.30 — Адабий меросимиз ойнаи-жаҳонда, 21.00 — Қўқон хотин-қизлар педагогика билим юрти бадиий ҳаваскорлари ижросида концерт, 21.40 — Тор кўча (бадиий фильм, рус тилида).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

(5-канал)

18.00 — Ўқув эшиттиришлар программаси. Физика. 19.00 — Математика.

20.00 дан — Москва кўрсатади.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

(9-канал)

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.00 — Кинофильм (болалар учун), 20.30 — Беш йиллик — муддатидан илгари, 20.45 — Илмий флот флагмани (ҳужжатли фильм).

Рус тилида: 21.05 — Момақалдироқли чўл (телефильм), 22.20 — Марика Немет кечаси (фильм-концерт).

ТЕАТР

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 12/VI да Гавҳари Шамчироқ.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Жадал олға! — САНЪАТ САРОЙИ, «ДРУЖБА» (тоқ соатларда). «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Яхши жойлашибсан — «ЧАЙКА», «ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Махсус фикр — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Волга, Волга — «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун).

Лимонадли Жо — «МОСКВА» (кундуз соат 2 ва кеч 6 да).

ЁЗГИ БИНОДА

(Кеч соат 8-45 ва 10-30 минутда бошланади)

Сиртаки — «РАКЕТА».

Сув париси тасвирланган узук — НАВОИЙ номли.

Жадал олға! — «ФЕСТИВАЛЬ».

Олға, Франция! — «ХИВА».

Жиноятчи қолдирган из — ТЕЛЬМАН НОМЛИ

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРГА саҳна ишчилари, район кассирлари

КЕРАК

Тошкент шаҳар, Олмазор кўчаси, 187-уй, кадрлар бўлимига мурожаат қилинсин.

«ПОЛИТОТДЕЛ» КОЛХОЗИ СТАДИОНИДА
13 июнь
кеч соат 6 яримда
Совет Иттифоқи биринчилиги учун
«А» классидаги
«ВОСТОК» (Усть-Каменогорск)
«ПОЛИТОТДЕЛ»
командалари ўртасида
ФУТБОЛ

ТОШКЕНТ ПОЛИТЕХНИКА ИНСТИТУТИГА
бухгалтерлар
КЕРАК

Тошкент шаҳар, Навоий кўчаси, 13-уй, 3-қават 55—75-хона, бош бухгалтерга учрашилсин.

Адрес: Тошкент шаҳар, Куйбишев кўчаси, 10-уй.

БЕКТЕМИР ТЕМИР-БЕТОН БУЮМЛАРИ ЗАВОДИГА

қолиплаш цехи инженери, катта лаборант, катта механик, бош бухгалтер, кўчма ва башняли кран кранчилари, арматурачилар, бетончилар

КЕРАК

Қабул қилинганлар 6 ойлик муддат ичида уй билан таъминланадилар.

Мурожаат учун адрес: Тошкент область, Бектемир посёлкаси, «Янги ҳаёт» кўчаси, 68 уй (17 автобуснинг «9-автобаза» бекати).

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Р. 08500
ИНДЕКС — 64697.
№ — 1880.